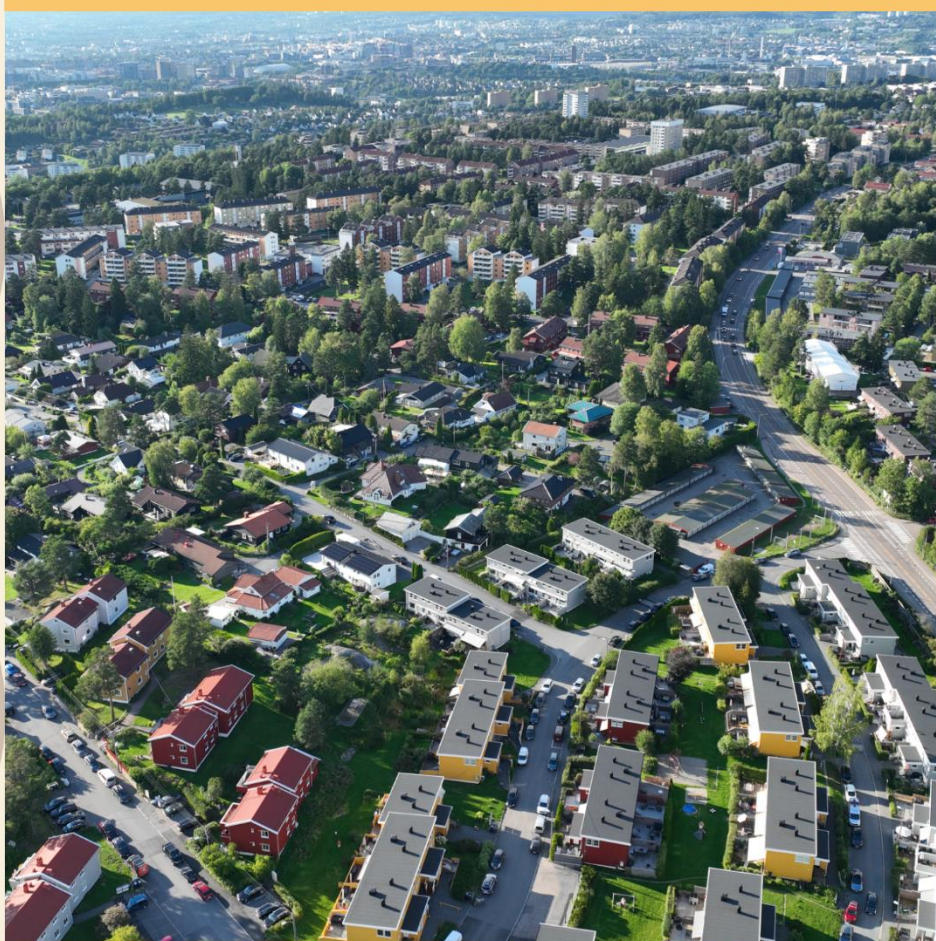




Oslo



Strategi og omstillingsprogram 2024-2027



Budsjettdokument for 2024

Bydel Østensjø

Et godt sted å bo – hele livet!



Grafikk: Arman Ghodret og Birgitta Lim Ersland

Foto forside: Nikolai Kobets Freund / Oslo kommune og Tor Torkveen

Forord: Vi skal levere godt nok

Vi står ved et veiskille. Vi har i dag tjenester og tiltak utover det som er vanlig å levere for en bydel. Dette kan vi ikke fortsette med. Vi har ikke nok penger til det. Framover må vi ha oppmerksomhet på å levere godt nok, og arbeide aktivt for å finne en balanse mellom forventninger, kvaliteten og økonomi. En slik balanse må etterstrebnes i alle bydelens tjenester; vi må akseptere at vi framover skal levere godt nok, men ikke mer. Bydel Østensjø skal være et godt sted å bo hele livet – og «godt» trenger ikke være det beste.

Vi må gjøre “mer for mindre”

Det er et ubrukt potensial i å etablere en kultur for kontinuerlig forbedring og utvikling i Bydel Østensjø, men dette krever at vi tenker om jobben vår på en annen måte. Vi har alltid to jobber å gjøre: den vi har, og forbedringer av den. Det siste har Bydel Østensjø ikke prioritert godt nok. Det har vært for mye oppmerksomhet på kortsiktig kontroll og styring, og for lite lederskap knyttet til hva som må gjøres for å møte utfordringer på lang sikt.

I 2024 vil bydelens ledere møte en ny hverdag. Det er ikke nok å bare drifte godt. Vi må også hele tiden se etter måter å gjøre ting bedre på. For å utvikle Bydel Østensjø som organisasjon, må alle gå på jobb for å gjøre ting litt bedre i dag enn i går. Det er ikke alltid at de beste avgjørelsene for bydelen, er de mest populære: Med ærlighet, tydelighet og respekt i bunn, vil mange ledere måtte fatte vedtak om vesentlige endringer i bydelens tjenester som kan påvirke både innbyggere og medarbeidere. Dette budsjettdokumentet, med strategi og omstillingsprogram, må gi støtte til den jobben ledere må gjøre i årene som kommer.

Vi velger omstilling fremfor kutt

Dette budsjettet for Bydel Østensjø er sterkt farget av et behov for å omstille virksomheten. Vi går inn i 2024 med for høyt aktivitetsnivå. Vi har rett og slett ikke nok penger til dagens virksomhet. Vi vil heller ikke ha nok penger neste år, om vi fortsetter som i dag. Vi tror ikke det er klokt å løse de økonomiske utfordringene ved å kutte kraftig i stillinger og tjenesteproduksjon. Omfattende kutt vil skape dårlig samarbeidsklima både internt og eksternt, og dermed hindre nødvendig omstilling. Kutt vil også gi oss mindre kontroll over hvilke tjenester som er og vil være nødvendige for bydelens innbyggere de kommende årene. Det er ingen alternativer til omstilling eller kutt. Å fortsette som før vil ikke gi nødvendig endring. I valget mellom omstilling og kutt, har vi valgt den mest krevende. Omstilling stiller helt nye krav til lederadferd, til medarbeiderskap og til samarbeid med besluttende politikere. Skal vi klare omstillingen, må vi stå sammen.

Lokalpolitikken sikrer handlingsrom

Bydelens medarbeidere trenger solid støtte fra lokalpolitikken i et helt nødvendig omstillingsarbeid. Budsjettet for 2024 legger derfor opp til et tett samarbeid mellom politikk og administrasjon gjennom hele det kommende budsjettåret. Medarbeidere og ledere i bydelen trenger mer enn noen gang lokalpolitikere som etterspør resultater, som er krevende i sine spørsmål til administrasjonen, men som også gir bydelen handlingsrom til å prøve og feile. For det vil skje. Men uten prøving og feiling, vil vi stå bom fast.

Oslo, 22.11.2023

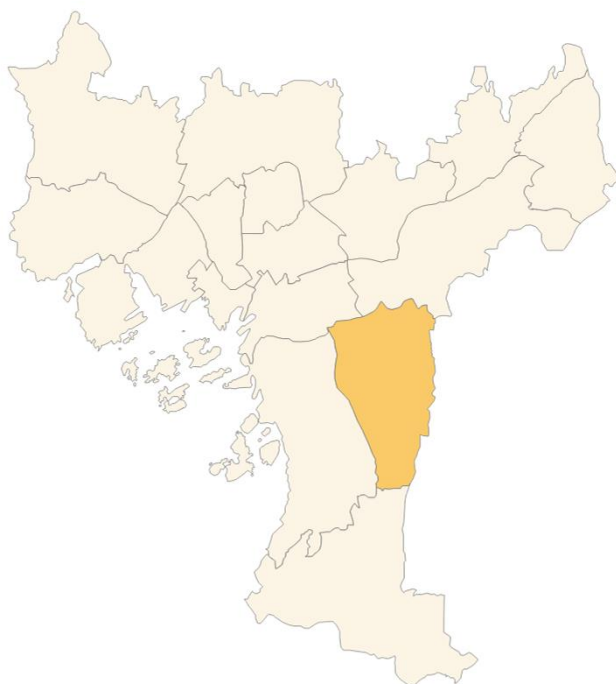
Alv H. Sørland

bydelsdirektør

Innhold

Forord: Vi skal levere godt nok	3
Oppbygging av dokumentet	7
1 Bydelsdirektørens forslag til vedtak	9
1.1 <i>Fordeling av driftsrammen</i>	9
1.1.1 Rammer for videre delegering – fullmakter til bydelsdirektør 2024	11
1.1.2 Bydelsdirektørens forslag til vedtak.....	12
2 Bydelens strategi	14
3 Omstilling 2024–2027.....	17
3.1 <i>Bydel Østensjøs utfordringsbilde: Hvorfor må vi omstille oss?.....</i>	18
3.2 <i>Overordnede mål for perioden 2024–2027: Hvordan skal vi løse utfordringene?.....</i>	20
3.3 <i>Forventet årlig netto investering/besparelse</i>	22
4 Bydel Østensjøs demografi	26
5 Budsjett 2024 og økonomiplan 2024–2027	31
5.1 <i>Byrådets budsjettforslag for 2024 og økonomiplan 2024–2027.....</i>	32
5.1.2 <i>Byrådets budsjettforslag 2024 (Sak 1), inkludert tilleggsinnstillingen 2024 – Bydel Østensjø</i>	33
5.1.3 <i>Byrådets forslag til økonomiplan 2024–2027</i>	35
5.2 <i>Bydelsdirektørens forslag til budsjett 2024</i>	36
5.3 <i>Klimaeffekt av budsjettforlaget.....</i>	38
6 Temaer, situasjonsbeskrivelse og tiltak for 2024	41
6.1 <i>Funksjons- og ansvarsområder.....</i>	41
6.2 <i>Barn, unge og familier</i>	42
6.2.1 <i>Situasjonsbeskrivelse.....</i>	42
6.2.2 <i>Tiltak i 2024.....</i>	43
6.3 <i>Helse og livsmestring.....</i>	44
6.3.1 <i>Situasjonsbeskrivelse.....</i>	44
6.3.2 <i>Tiltak</i>	45
6.4 <i>Bolig.....</i>	46
6.4.1 <i>Situasjonsbeskrivelse.....</i>	46
6.4.2 <i>Tiltak</i>	47

6.5 Arbeid	48
6.5.1 Situasjonsbeskrivelse	48
6.5.2 Tiltak	49
Vedlegg	52
7.1 Tallbudsjett per artsgruppe sammenlignet 2024 mot 2023	52
7.2 Budsjett fordelt per funksjonsområde	52
7.3 Budsjett fordelt på KOSTRA og funksjonsområde	53
7.4 Budsjettforutsetninger	54
Ofte brukte begreper og forkortelser	62



Oppbygging av dokumentet

Dette dokumentet om strategi og omstillingsprogram 2024–2027 med budsjett for 2024 er utarbeidet etter førende dokumenter fra Oslo kommune: Sak 1/2024, Grønt hefte 2024 og byrådets fellesskriv 3/2023 Budsjett 2024 – Krav til budsjettoppsett og budsjettbehandling i bydelene, datert 03.10.2023.

- Del 1 presenterer bydelsdirektørens forslag til vedtak.
- Del 2 er Bydel Østensjø's strategi for 2024–2027.
- Del 3 er omstillingsprogrammet og dekker utfordringsbilde og overordnede mål for perioden 2024–2027. Det er også gjort en risikovurdering av de største overordnede tiltakene som er presentert her.
- Del 4 er demografi og leveårsstatistikk.
- Del 5 er forslag til budsjett 2024 og økonomiplan 2024–2027.
- Del 6 ser på overordnede temaer for funksjonsområdene – Barn, unge og familier; Helse og omsorg; Arbeid og bolig – og inneholder situasjonsbeskrivelse og tiltak for 2024.
- Del 7 er vedlegg og inkluderer tallbudsjetter og sentrale og lokale måltall.
- Helt til slutt finner du en liste over begreper og forkortelser som du finner i dette dokumentet.

Budsjett 2024 og rapporteringsnivåer

Østensjø bydelsutvalg skal vedta et driftsbudsjett for bydelen som er fordelt på henholdsvis funksjonsområder definert gjennom fordelingssystemet, KOSTRA-funksjoner og resultatenheter definert som avdelinger.

Funksjonsområder

Bydelenes tjenester deles inn i følgende funksjonsområder:

- FO1 Administrasjon og fellestjenester
- FO2A Barnehager
- FO2B Barnevern
- FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste
- FO3 Helse og omsorg
- FO4 Sosiale tjenester og ytelser
 - FO4A Sosiale tjenester
 - FO4B Kvalifiseringsprogram
 - FO4C Økonomisk sosialhjelp

1 BYDELSDIREKTØRENS FORSLAG TIL VEDTAK



1 Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1.1 Fordeling av driftsrammen

Bydelsutvalget slutter seg til bydelsdirektørens forslag til budsjett 2024 og økonomiplan for 2024–2027 fordelt på obligatoriske funksjonsområder og artsgrupper som beskrevet i dette dokumentet.

Tabell 1: Fordeling av budsjettrammen per funksjonsområde

Funksjon	Benevnelse funksjonsområde	Utgifter	Inntekter	Netto	Andel %
FO1	Administrasjon og fellestjenester	120 994	- 22 990	98 004	4,14 %
FO2A	Barnehager	689 813	- 89 034	600 779	25,40 %
FO2B	Barnevern	156 047	- 100	155 947	6,59 %
FO2C	Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	85 052	- 5 055	79 997	3,38 %
FO3	Helse og omsorg	1 467 515	- 236 908	1 230 607	52,03 %
FO4A	Sosiale tjenester	179 251	- 60 527	118 724	5,02 %
FO4B	Kvalifiseringsprogram	23 003	- 6 664	16 339	0,69 %
FO4C	Økonomisk sosialhjelp	80 724	- 15 820	64 904	2,74 %
Bydelens budsjett fordelt totalt		2 802 399	-437 098	2 365 301	100 %

Tabell 2: Driftsramme 2024 fordelt på artsnivå sammenlignet med budsjett 2023

Totalt Bydel Østensjø	Budsjett 2023	Budsjett 2024
0 Lønn og sosiale utgifter	1 299 239	1 359 634
1 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	716 636	815 953
3 Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon	513 632	569 236
4 Overføringsutgifter	113 040	109 589
5 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 708	1 708
6 Salgsinntekter	-239 611	-247 617
7 Refusjoner	-198 387	-296 332
8 Overføringsinntekter	-135	-135
9 Finansinntekter	-456	-456
Total	2 205 666	2 365 301

Tabell 3: Driftsramme fordelt per funksjonsområde og KOSTRA

Funksjons- område	Kostrå	Navn	Utgifter	Inntekter	Netto
FO1	100	Politisk styring	2 777	-6	2 771
FO1	110	Kontroll og revisjon	310	-22 078	-21 768
FO1	120	Administrasjon	47 143	0	47 143
FO1	130	Administrasjonslokaler	4 328	-35	4 293
FO1	180	Diverse fellesutgifter	12 782	0	12 782
FO1	190	Interne serviceenheter (intern bruk - nullstilles kvartalsvis)	48 955	-762	48 193
FO1	315	Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	0	-5	-5
FO1	335	Rekreasjon i tettsted	224	0	224
FO1	360	Naturforvaltning og friluftsliv	250	0	250
FO1	385	Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	4 225	-104	4 121
FO2A	201	Førskole	574 633	-83 583	491 050
FO2A	211	Styrket tilbud til førskolebarn	37 586	-3 620	33 966
FO2A	221	Barnehagelokaler og skyss	77 594	-1 831	75 763
FO2B	244	Barneverntjeneste	62 869	-100	62 769
FO2B	251	Barneverntiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet	12 815	0	12 815
FO2B	252	Barneverntiltak når barnet er plassert av barnevernet	80 363	0	80 363
FO2C	231	Aktivitetstilbud til barn og unge	35 085	-952	34 133
FO2C	232	Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	49 967	-4 103	45 864
FO3	233	Annet forebyggende helsearbeid	9 484	-1 091	8 393
FO3	234	Aktiviserings- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelse mv.	102 426	-3 653	98 773
FO3	241	Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering	30 436	-3 919	26 517
FO3	253	Helse- og omsorgstjenester i institusjon	488 559	-99 213	389 346
FO3	254	Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	803 543	-129 032	674 511
FO3	733	Transportordninger for funksjonshemmede	33 067	0	33 067
FO4A	242	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	69 363	-2 621	66 742
FO4A	243	Tilbud til personer med rusproblemer	17 911	-2 427	15 484
FO4A	265	Kommunalt disponerte boliger	34 222	-25 997	8 225
FO4A	273	Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	20 057	-106	19 951
FO4A	275	Introduksjonsordningen	31 560	-28 597	2 963
FO4A	283	Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	6 138	-146	5 992
FO4A	850	Statstilskudd knyttet til bosetting og integrering av flyktninger og drift av asylmottak	0	-633	-633
FO4B	276	Kvalifiseringsordningen	23 003	-6 664	16 339
FO4C	281	Ytelse til livsopphold	80 724	-15 820	64 904
Totalt			2 802 399	-437 098	2 365 301

Tabell 4: Budsjetterte årsverk per funksjonsområde.

Funksjon	Benevnelse funksjonsområde	Årsverk 2023	Årsverk 2024	Endring
FO1	Administrasjon og fellestjenester	34,1	47,8	13,7
FO2A	Barnehager	544,0	516,1	-27,9
FO2B	Barnevern	60,2	74,0	13,8
FO2C	Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	65,6	66,9	1,3
FO3	Helse og omsorg	512,9	515,0	2,1
FO4A	Sosiale tjenester	71,6	82,8	11,3
FO4B	Kvalifiseringsprogram	7,0	6,0	-1,0
Sum		1 295,4	1 309	13

1.1.1 Rammer for videre delegering – fullmakter til bydelsdirektør 2024

- a) Bydelsdirektøren gis fullmakt til å foreta den detaljerte budsjettfordelingen innenfor rammen av bydelsutvalgets vedtak.
- b) Bydelsdirektøren gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer for alle artsgrupper på driftsbudsjettets utgifts- og inntektsside innenfor følgende funksjonsområder:

FO1	Administrasjon og fellestjenester
FO2A	Barnehager
FO2B	Barnevern
FO2C	Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste
FO3	Helse og omsorg
FO4	Sosiale tjenester og ytelser
FO4A	Sosiale tjenester
FO4B	Kvalifiseringsprogram
FO4C	Økonomisk sosialhjelp

- c) Bydelsdirektøren gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.
- d) Bydelsdirektøren gis fullmakt til å innarbeide konsekvensene av bystyrets budsjettvedtak i bydelens budsjett for 2024.
- e) Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene:
 - Justeringene må ikke føre til endringer i aktivitetsforutsetningene i forhold til bydelsutvalgets vedtak, herunder vedtatte måltall og aktivitetsplaner.
 - Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål.

Betalingssatser

Egenbetalingssatsene for barnehager, heldagstilbud, praktisk bistand sykehjem, dagsenter og tilrettelagt transport følger det som vedtas av bystyret. Bydel Østensjø vil kreve egenandel i henhold til disse satsene.

Videreføring av tidligere vedtak gjort i bydelsutvalget

	Midler
0,5 jordmorstilling videreføres (heltidskultur)	440 000
Bogerud åpen barnehage videreføres	1 340 000
Søknad språkmidler Bogerud åpen barnehage. Er ikke innvilget, men er budsjettet	- 709 000
Grønne midler	250 000
BUA-midler	250 000
Støtte til lag og foreninger	500 000
Bydelsdagene	100 000
Bydelsprisen (pris 15' - kunst 5')	20 000
Kultur og fritidsmidler (etter søknad)	250 000
Tilskudd til fritidsaktiviteter	1 000 000
Pride	50 000
Sum forslag innarbeidet i budsjettet	3 491 000

1.1.2 Bydelsdirektørens forslag til vedtak

1. Bydelsutvalget godkjenner strategi og omstillingsprogram for 2024–2027.
2. Bydelsutvalget ber bydelsdirektøren med utgangspunkt i strategi og omstillingsprogram å jobbe for å modernisere og effektivisere bydelen som organisasjon.
3. Bydelsutvalget godkjenner budsjett 2024 slik rammene er fremstilt i dette dokumentet.
4. Bydelsutvalget ber bydelsdirektøren om å rapportere samlet på økonomi, sykefravær og måloppnåelse etter Politisk møteplan og rapporteringsordning for 2024, vedtatt 14.12.2023.

2 BYDELENS STRATEGI



2 Bydelens strategi

Bydel Østensjø's organisasjon står overfor en stor endring. Vi skal på kort tid gå fra detaljstyring og omfattende kontroll, til innføring av tillitsbasert ledelse og medarbeiderskap. Vi skal overføre makt og myndighet så langt ut i organisasjonen som mulig. Det er for mange saker som i dag blir besluttet langt borte fra de medarbeidere som står i kontakt med brukere og pårørende. I stedet for å fatte detaljbeslutninger, må ledelsens oppgave være å gi strategisk retning for bydelen og støtte medarbeidere og ledere ute i tjenestene.

Bydel Østensjø's strategi skal gi retning for hva som skal prioriteres, og hvordan bydelen skal arbeide de neste fire årene for å nå målene i organisasjonen. Strategien er bydelens viktigste styringsverktøy, og alle beslutninger skal baseres på de strategiske hovedgrepene. Strategien er derfor også grunnleggende i bydelens budsjett for 2024 og økonomiplan for 2024–2027.

En lærende organisasjon



Bydel Østensjø er en lærende organisasjon. Vi tør å feile og ta lærdom av det. Vi ser alltid etter måter å gjøre ting smartere, bedre og mer effektivt på til det beste for alle som bor, arbeider eller bruker bydelens tjenester.

Mot til å lede



Bydel Østensjø styres etter prinsippet om tillitsbasert ledelse. Mest mulig myndighet skal delegeres ut i organisasjonen, slik at beslutninger kan tas av ledere og medarbeidere så nærme brukeren som mulig. Vi skal tørre å bevege oss ut av gjentakende handlingsmønstre. Ledere skal gi tillit, ansvar og støtte til sine medarbeidere og bruke mindre av tiden sin på kontroll. Å være leder i en lærende organisasjon krever mot til å gjøre ting på nye måter: til å prøve og feile, ta risiko, gi ansvar og noen ganger ta beslutninger som ikke er populære.

Behovsdrivet utvikling



Bydel Østensjø samhandler for å utvikle og tilby fleksible tjenester som innbyggerne trenger både på kort og lang sikt. Dette skal gjøres med utgangspunkt i tilgjengelige data. Vi skal jobbe helsefremmende og forebygge fremfor å reparere. De tilbudene som ikke treffer målgruppen, ikke har effekt eller ikke er økonomisk bærekraftige, må avvikles eller endres. Vi er opptatt av klima og miljø og jobber for å finne bærekraftige måter å ta vare på naturen og miljøet rundt oss.

Budsjett og strategiarbeid gjennom året

Oppfølging av bydelens strategi og budsjett er et dynamisk arbeid som krever godt samarbeid mellom lokalpolitikk og administrasjon.

Bydelen skal gå gjennom alle sine tjenester og arbeidsområder i løpet av første halvår av 2024. Målet med gjennomgangen er å etablere et godt innsiktsgrunnlag for iverksetting av nødvendige endringer slik at vi når omstillingsmålene. En slik gjennomgang er allerede i gang. Vi har sett på hvordan vi arbeider med forebygging av sykefravær og oppfølging av medarbeidere som er sykemeldte, og har klar en tiltaksplan i desember 2023. Vi har startet en kartlegging av hjemmetjenesten og bruken av bydelens arealer, og vi vil gjennomgå barnehagene og pedagogisk førskoleteam fra januar 2024.

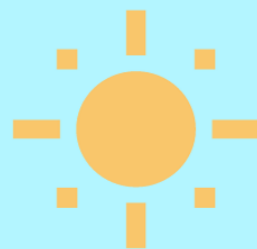
Bydelsadministrasjonen vil presentere resultater av denne gjennomgangen for bydelens folkevalgte så snart tilstrekkelig dokumentasjon er klart. Bydelen vil også, så raskt som mulig, fremme forslag til konkrete tiltak. Disse sakene vil komme fortløpende gjennom året, og vil inneholde forslag som sikrer at bydelen kommer i økonomisk balanse raskest mulig, samtidig som endringene er varige og gir god nok kvalitet for våre innbyggere. I størst mulig grad vil vi invitere inn eksterne kompetansemiljøer for gjennomgang av tjenestene, slik at vi også blir «sett i kortene» av andre enn oss selv.

Arbeidet med å få bydelens økonomi i balanse vil i sin alminnelighet være et pågående arbeid. Bydelen har ikke, og har aldri hatt, en fullstendig liste over alt bydelen kommer til å gjøre i løpet av et kalenderår klart i desember året før. Hvilke tiltak det er mulig å gjennomføre, hvilke det er hensiktsmessig å gjøre og hvilke som må prioriteres, vil bli løpende vurdert.

Bydelsutvalgets organer vil holdes orientert om utviklingen og involveres i de beslutninger som er nødvendige.

Bydel Østensjø må rigges for å håndtere utviklingen

Det kommende utviklingsarbeidet i Bydel Østensjø vil ikke være mulig uten en organisasjon som kan håndtere endringsprosessene, og sikre gjennomføring av prioriterte tiltak. Et samlet opplegg for virksomhetsstyring vil bli presentert for bydelsutvalget innen første halvår av 2024.



3 OMSTILLING 2024–2027



3 Omstilling 2024–2027

Bydel Østensjø står overfor et stort omstillingsarbeid i årene som kommer. Bydelen bruker for mye penger på produksjon og kjøp av tjenester, samtidig som bydelens inntekter reelt sett går ned. Bydelen må derfor redusere aktivitetsnivået (redusere kostnader) og effektivisere arbeidsprosessene (få mer ut av hver krone). Per november 2023 har bydelen et omstillingsbehov på 246 millioner kroner i perioden 2024–2027. For at bydelen skal gå i økonomisk balanse og oppnå de politiske målsettingene, må vi endre måten vi arbeider på.

Hvordan er budsjettet fordelt?

Fordelingen av bydelens inntekter er en kakefordeling av en totalsum. Bydelene får tildelt midler etter en rekke objektive kriterier som til sammen skal dekke bydelens utgifter. Antall barn, ungdom, sysselsatte, arbeidsledige, eldre og innvandrere er eksempler på faktorer som virker inn på bydelens budsjett. Alt i alt er det 52 hovedkategorier av kriterier ved befolkningen som bestemmer bydelens inntekter. I tillegg foretas det enkelte særskilte budsjettmessige justeringer. Når bydelens inntekter går ned, skyldes det at man regner med at Bydel Østensjø's befolkning trenger færre kommunale tjenester enn befolkningen i andre bydeler.

Omstilling fremfor kutt i tjenester

Bydelens økonomiske utfordringer bør ikke løses gjennom rene kutt i tjenestetilbudet. Kutt kan ramme tjenestene på måter vi ikke ønsker og heller føre til flere utfordringer på sikt. I stedet ønsker vi større involvering av medarbeidere for å få til varige endringer.

Hvor raskt, og med hvilken kvalitet, bydelen realiserer sine mål vil henge sammen med bydelens evne til å se utfordringene i sammenheng med hverandre. Å utvikle nye tjenester, øke samhandling mellom tjenestene og håndtere uforutsette situasjoner, krever mer av bydelen enn det å drifte et stabilt tjenestetilbud. Bydelen som organisasjon må derfor bli mer fleksibel og utviklingsorientert.

En utviklingsorientert organisasjon er en lærende organisasjon. Det betyr at organisasjonen utvikler seg i takt med den samfunnsmessige og teknologiske utviklingen. For å lykkes med det må vi ha medarbeidere som samarbeider godt, som forstår utfordringsbildet og som har evner og mot til å gjennomføre de tiltakene som kreves for at vi skal kunne møte både dagens og fremtidens behov innenfor de økonomiske rammene vi har.

Noe arbeid er alt i gang

Bydelens ledere og medarbeidere er våre viktigste ressurser og vi må investere i utvikling av deres kompetanse. Bydelen har allerede satt i gang et lederutviklingsprogram for å bygge kompetanse hos våre ledere til å drive endrings- og utviklingsarbeid. Vi har opprettet en egen avdeling for utvikling og digitalisering, tatt i bruk ulike verktøy for effektivisering av arbeidsprosesser, og styrket HR-arbeidet.

3.1 Bydel Østensjø's utfordringsbilde: Hvorfor må vi omstille oss?

Bydelen er pålagt ved lov å levere et budsjett i balanse. I 2024 har Bydel Østensjø et omstillingsbehov på 133,2 millioner kroner. Dette utgjør 5,63 prosent av bydelens totale budsjett på 2,37 milliarder kroner. I 2025 og 2026 vil omstillingsbehovet være redusert til om lag 40 millioner kroner, hvert år. I 2027 vil omstillingsbehovet være rundt 35 millioner kroner. For å levere et budsjett i balanse, må vi legge om måten vi arbeider på og evaluere tjenestene vi leverer, så vi bedre kan prioritere tjenester og arbeidsoppgaver.

Bydel Østensjø har følgende hovedutfordringer:

- **Manglende forventningsavklaring**

Bydel Østensjø har i dag ikke noe etablert system for forventningsavklaring overfor brukere og pårørende. Et slikt system skal klargjøre for brukere og pårørende hva bydelen kan tilby av aktiviteter og tjenester på hvilke vedtaksnivå. Mangel på et slikt system, og trening i å bruke det, gjør at vi ikke vet om våre tjenester er gode nok. Mangelfull avklaring av forventninger gjør det vanskelig å etablere riktig tjenestenivå til riktig person, til riktig tid. Det vanskeliggjør også dialogen med pårørende.

- **For mange dører inn til bydelen**

Det er en utfordring for innbyggerne at det er for mange kontaktpunkter i bydelen. Innbyggere med behov for bydelens tjenester må i stor grad kjenne til bydelsorganisasjonens oppbygging for å finne rett instans. Dette er en utfordring også for bydelen som organisasjon. Skal bydelen levere helhetlige tjenester, kreves koordinerte kontaktpunkter for befolkningen og en reduksjon av antall publikumsmottak.

- **Store kostnader til kjøp av tjenester**

Bydel Østensjø kjøper for mange tjenester av eksterne leverandører. Det gjelder både kjøp fra kommunale, statlige og private tilbydere. Eksempler på slike tjenester er sykehjemsplasser, barneverntiltak, ulike bo- og behandlingstilbud, dagsenter og vikartjenester.

- **Høyt sykefravær og høyt vikarbruk**

Bydelen har i dag høyt sykefravær og store kostnader til vikarbruk. Fra et sykefravær på 9,5 prosent i 2016 og 2017, har samlet sykefravær for bydelen de siste fire årene ligget opp mot 12 prosent. Denne økningen er estimert å koste bydelen i overkant av 20 millioner kroner i året i vikarkostnader og tapt produktivitet. Høyt sykefravær og bruk av vikarer er ikke bare kostbart. Ustabil bemanning går også ut over kvaliteten på tjenestene vi leverer og arbeidsmiljøet til bydelens ansatte.

- **Store utgifter til lokaler som brukes lite**

Bydelen har store utgifter til leie og drift av lokaler. Mange av kontraktene er bindende og kostnadene samsvarer per i dag ikke med bydelens behov. Flere lokaler står ledige, og antallet kvadratmeter per ansatt er for høyt.

- **Mange forebyggende tilbud, men usikkert om det gir ønsket effekt**

Bydel Østensjø har mange forebyggende tjenester. Noen av tjenestene er overlappende. Forebyggende tjenester skal redusere sosiale forskjeller i innbyggernes helse- og livskvalitet og bidra til å redusere behovet for kostbare tjenester senere i livsløpet. Vi må undersøke om de forebyggende tiltakene i bydelen har den effekten de bør ha, om dagens tjenester er tilstrekkelig koordinerte, og om man treffer målgruppene.

- **Ingen økonomisk buffer og lite handlingsrom**

Bydelen har i dag ingen økonomisk buffer. Dersom bydelen skal teste ut tiltak, utvikle organisasjonen, tilpasse tjenestene til fremtidens behov, og samtidig håndtere uforutsette utgifter, krever det at bydelen har et økonomisk handlingsrom.

- **Manglende forutsetninger for rask omstilling og effektivitet**

Beslutninger blir i dag presset oppover i organisasjonen, og det tar for lang tid å få saker avklart. Ledere og medarbeidere ute i virksomheten bruker dermed unødvendig tid på å vente på avklaringer, og systemet passiviserer ledere og medarbeidere. Konsekvensene er at ledere og medarbeidere opplever at det ikke er rom for å ta initiativ og risiko, og at det dermed er et utbrukt potensial i den kompetansen organisasjonen besitter. I tillegg eksisterer det flaskehalser i form av mangel på utstyr, gode kontor- og møtelokaler, og kompetanse innen digitalisering, bruk av kunstig intelligens (KI), tjenstedesign og effektivisering (LEAN).

3.2 Overordnede mål for perioden 2024–2027: Hvordan skal vi løse utfordringene?

Bydel Østensjø vil jobbe systematisk med å løse bydelens utfordringer gjennom et eget omstillingsprogram. Dette programmet vil vare i fire år, fra 2024 til 2027.

Omstillingsprogrammet vil under hele perioden bli tilpasset utfordringsbildet og organisasjonens behov. Konkrete tiltak for 2024 innenfor områdene barn, unge og familier, helse og livsmestring, bolig og arbeid, er nærmere beskrevet i del 6.

Det er per i dag åtte store mål som skal svare på bydelens hovedutfordringer (3.1):

- **Etablere og ta i bruk en god metodikk for forventningsavklaring i 2024**
Bydel Østensjø skal etablere og ta i bruk en felles metodikk for systematisk forventningsavklaring. Våre brukere og deres pårørende må vite hvilke behov bydelen dekker, hva de kan forvente av tjenestenivå, og når og hvordan tjenestene vil bli levert. Bydel Østensjø skal levere godt nok, i henhold til de lover og forskrifter som er gjeldende innenfor de ulike tjenesteområdene.
- **Felles innbyggertorg er etablert innen juli 2025**
Større grad av samlokalisering vil redusere kostnadene til lokaler og gi innbyggerne færre fysiske kontaktpunkter med bydelen. Dette gir muligheter for bedre samordning, tettere samarbeid og utvikling av flere ulike lavterskeltjenester og helse- og omsorgstjenester til barn, unge og deres familier. Bydel Østensjø skal modernisere og digitalisere nødvendige kontaktpunkter i takt med samfunnsutviklingen. Innbyggernes behov for ulike kontaktflater skal være driverne i dette arbeidet.
- **Redusere kjøp av tjenester med 10 prosent innen 2027**
Bydelen skal redusere omfanget av kjøp av tjenester. Vi må kontinuerlig evaluere hvordan vi fatter beslutninger om kjøp av tjenester og vurdere om vi kan erstatte nye og tidligere kjøp med egne tjenester. Vi skal styrke medarbeidernes kompetanse og gi dem mot til å ta daglige avgjørelser om hvilken kvalitet som er tilstrekkelig for å sikre fortsatt gode tjenester til innbyggerne.
- **Tidligere innsats gir økt livsmestring hos innbyggerne**
Bydelen må utvikle fleksible og forebyggende lavterskeltjenester som er tilpasset både innbyggernes behov og bydelens økonomiske rammer. I 2024 må bydelen finne ut hvordan dagens tjenester treffer målgruppene, og hvordan overlappende tjenester kan samordnes og koordineres. Forebyggingstiltak som ikke har ønsket effekt på målgruppen, må endres eller avvikles.

- **Nærværet er økt til 90,5 prosent innen 2027**

Bydel Østensjø vil ha flere medarbeidere som er friske og i aktivt arbeid. Dersom bydelen skal levere gode tjenester til innbyggerne, og samtidig drive nødvendig omstilling og utvikling, er vi avhengige av å ha medarbeidere som er kompetente, motiverte og på jobb. Økt nærvær er økonomisk lønnsomt og skaper stabilitet i tjenestene. Bydelen skal styrke innsatsen på forebyggende nærværarbeid og oppfølging av sykemeldte medarbeidere. Grunnbemanningen i tjenester med høyt sykefravær må økes for å skape mer stabile arbeidsmiljø.

- **Utgifter til lokaler er redusert med 10 prosent innen juli 2025**

Bydel Østensjøs lokaler må utnyttes på en bedre måte. Det er mye penger å spare på å redusere volumet av lokaler til bydelens tjenester. Store cellekontorer og en noe gammeldags og sliten infrastruktur er hemmende for å skape en mer dynamisk og utviklende organisasjon. Samtidig har pandemien medført vedvarende bruk av hjemmekontor. Bedre utnyttelse av lokalene i Olaf Helsets vei 6 vil gi rom for at bydelens tjenester som er lokalisert på andre adresser kan flyttes dit.

Det er i 2023 igangsatt et omfattende arbeid med å kartlegge og redusere bydelens lokaler. Arbeidet vil fortsette i 2024.

- **Én prosent av budsjettet settes årlig av som økonomisk buffer**

Dersom Bydel Østensjø i fremtiden skal være en organisasjon som kan møte innbyggernes behov og samtidig redusere konsekvenser for merforbruk, må bydelen bygge opp en økonomisk reserve. Utvikling av tjenester er en ressurskrevende aktivitet. Det er ikke realistisk at bydelen i løpet av 2024 vil opparbeide seg en reell økonomisk buffer. Det settes likevel av ressurser i budsjettet for 2024 til utvikling for å oppnå målene i omstillingsprogrammet. Bydelen må redusere merforbruket kraftig, øke bevisstheten om den økonomiske situasjonen og drive tjenester med kommunalt måtehold i 2024.

- **Organisasjonen er i stand til å raskt endre og tilpasse seg**

I Bydel Østensjø skal vi ha en kultur der vi heier på ansattes engasjement og kontinuerlig søken etter forbedring og utvikling, og der samarbeid, åpen kommunikasjon og inkludering ligger til grunn for måten vi arbeider på. Om vi skal få til å endre og tilpasse organisasjonen, kan vi ikke være redde for å mislykkes. Skal vi bli bedre, må vi tørre å stå i usikkerhet, og vi må ta imot tilbakemeldinger av alle slag med åpne armer.

Vi skal investere i kompetansehevende tiltak, utstyr og digitale verktøy som kan bidra til mer effektive arbeidsrutiner og lette arbeidshverdagen. Bydelen må være i forkant med utprøving av ny teknologi og nye arbeidsmetoder.

3.3 Forventet årlig netto investering/besparelse

Bydelens arbeid med budsjett for 2024 startet alt før sommeren 2023. Det ble da presenterte en situasjonsanalyse for bydelsutvalget, og bydelens ledere ble bedt om å komme med tiltak som burde være en del av en større omstillingsprosess. Etter sommeren ble medarbeidere innenfor alle tjenesteområder i bydelen bedt om å komme med situasjonsbeskrivelser og tiltak. De ble særlig utfordret på økt samarbeid mellom tjenestene. Det kom inn over 150 forslag til mulige omstillingstiltak.

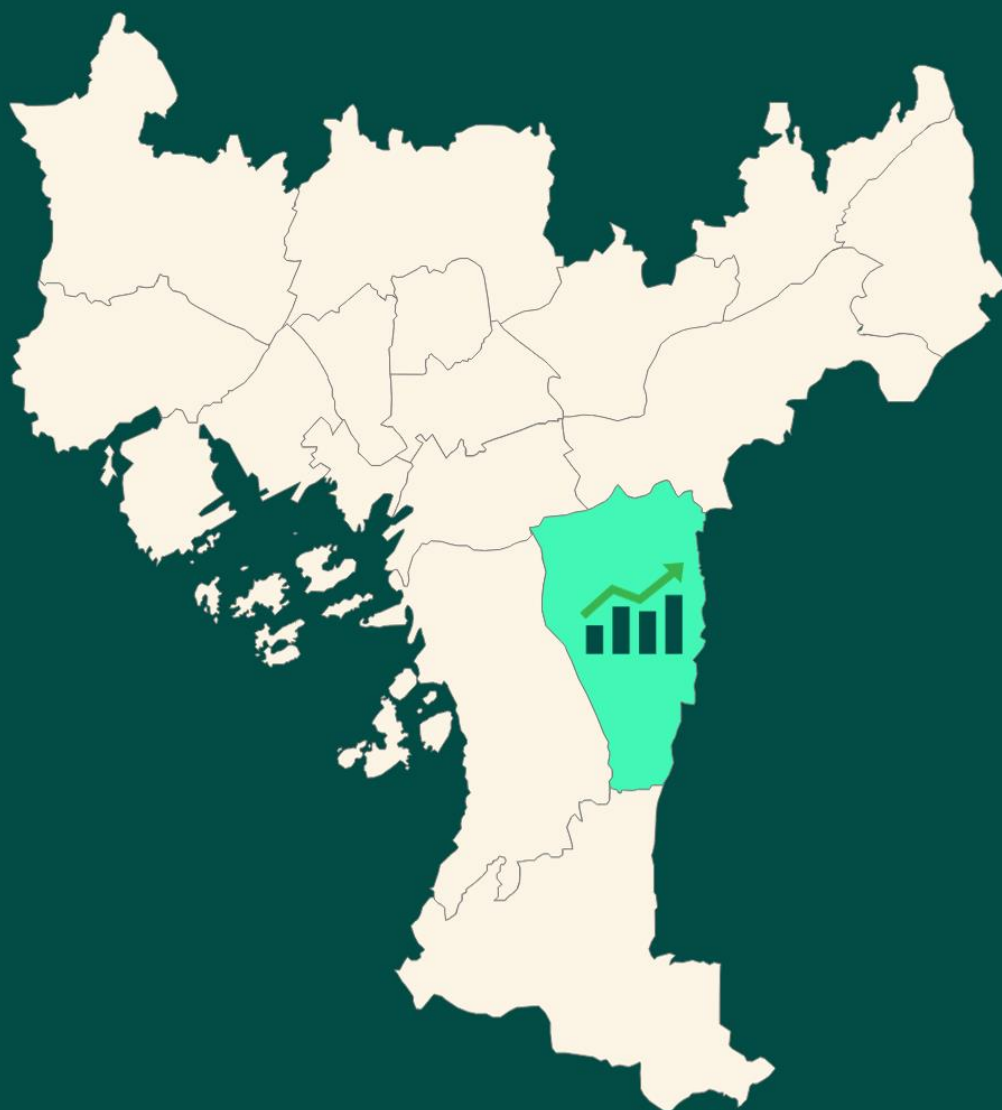
I tabellen under, kan dere se en oversikt over noen av de mest omfattende tiltakene som skal gjennomføres i omstillingsprogramperioden fra 2024 til 2027. Oversikten estimerer mulige gevinster og nødvendige investeringer for å gjennomføre tiltakene og viser også en risikovurdering. Den nåværende oversikten reflekterer kun dagens kunnskapsnivå. Det kan derfor bli endringer i tiltakene og flere vil komme til i løpet av perioden.

Funksjon	Benevnelse funksjonsområde	Tiltak	2024	2025	2026	2027	Tall i tusen Sum	Risiko
Alle	Gjelder alle funksjonsområder og tjenester	Gjennomføre tiltaksplan for å øke nærvær, redusere vikarbruk og øke grunnbemanning	10 000	15 000	17 000	20 000	62 000	Endre kultur, begrensede muligheter for tilrettelegging
Alle tjenester		Gjennomgå bemanningsplaner, turnus og vurdere kapasitet ved naturlig avgang	6 000	4 500	4 500	4 500	19 500	Økt tjenestebehov, heltidskultur og grunnbemanning
Alle tjenester		Fremskaffe flere større boliger på det private markedet for å frigjøre kommunale boliger.	500	500	500	500	2 000	Boligbygg KF og Oslobygg KF mangler boliger og begrensede midler til investering. Leie boliger i regi.
Alle tjenester		Opprette omsorgsboliger med bemanning for å redusere kjøp av institusjonsplasser	4 000	6 000	6 000	6 000	22 000	Bemanne med ressurser fra medarbeidere i hjemmetjeneste og boliger
Alle tjenester		Gjennomgå eksisterende kontrakter for å vurdere riktig tjenestenivå på private kjøp av bo- og dagtilbud i helse- og omsorgstjenester	7 000	8 000	9 000	10 000	34 000	Effekt av tiltak i 2023; 4 mill.
Alle tjenester		Digitalisere og forenkle hverdagen for innbyggere og medarbeidere i bydelen	1 000	1 500	1 500	3 000	7 000	Effekt av velferdsteknologi og bruk av ELISE
Alle tjenester		Avvikle alle tiltak rettet mot koronapandemi og senskader. Behandles i ordinære tjenester	5 000				5 000	Finansiering tatt ut av budsjettrammen. Medarbeidere overtallig eller overføres andre tjenester
FO1	Administrasjon og fellestjenester	Gjennomgang av bydelens bruk av lokaler og reforhandle leiekontrakter	1 500	2 000	4 000	2 500	10 000	Overføring av 2.etasje Bogerud igangsatt. Kontrakt til 31.03.24
FO1	Administrasjon og fellestjenester	Sette organisasjonen i stand til å nå målene i omstillingsstrategien	-2 000	-1 000			-3 000	Prosjektbistand og satsninger

FO1	Administrasjon og fellestjenester	Lederutviklingsprogram og støtte til ledere i omstilling	-500	-500	500	500	0	Først investere så ta ut gevinst
FO2	Helse og omsorg	Etablere større tilrettelagte boliger med bemanning for å redusere antall små enheter.	3 000	6 000	6 000	6 000	21 000	Fleksible tjenester, bruker får tjenester etter behov, små enheter reduserer handlingsrommet
FO2A	Barnehager	Oppgradere uteområder og lekeplasser i barnehagene	-5 000	-3 000	-3 000	-4 000	-15 000	Stort etterslep, økende avvik og større utbedringer ved sen respons
FO2B	Barnevern	Styrke barnevernets eget tiltaksapparat for å redusere dyre kjøp	5 000	6 000	6 000	6 000	23 000	Fleksible tiltak der barnet og familien har behov, øke avlastning
FO2C	Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	Bortfall av prosjektmidler	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	Opprettholde aktivitet, bortfall av tilskudd ikke rammefinansiert
FO2C	Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	Styrke skolehelsetjenesten i ungdomsskole og videregående skole	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-4 000	
FO3	Helse og omsorg	Samlokalisere lavterskeltilbud	1 000	1 500	1 500	1 500	5 500	
FO3	Helse og omsorg	Opprette bo- og dagtilbud i helse- og omsorgstjenester i egen regi for å redusere dyre kjøp	5 000	6 000	6 000	6 000	23 000	Etablere tjenester som aktivitet etter skoletid til personer med behov for tilrettelegging
FO4	Sosiale tjenester og ytelser	Redusere inntak flyktninger - mangler boliger					0	Økt forventning for bosetting, men mangler boliger. AIS er varslet
FO4	Sosiale tjenester og ytelser	Gjennomgå aktivitetene og måle effekt og øke samhandling av tjenester	5 000	2 000	2 000	2 000	11 000	Sikre kunnskapsbaserte tjenester med effekt
FO4A	Sosiale tjenester	Kartlegge og samordne tjenester	4 000	5 000	5 000	5 000	19 000	Samordne tjenester av samme art til brukere
FO4B	Kvalifiseringsprogram	Øke antall brukere til 79	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-4 000	
FO4C	Økonomisk sosialhjelp	Kontinuerlig gjennomgang av tildelings- og revurderingspraksis for å sikre rett nivå på tjenestetilbud til den enkelte innbygger					0	Sikre likebehandling
Sum omstilling			50 500	59 500	66 500	69 500	246 000	

Reell endring i økonomisk handlingsrom per år jfr. økonomiplan 2024--2027	20 169	16 582	15 386	11 878	64 016
Merforbruk 2023	37 000				37 000
Mindreforbruket 2022 bruk ved økt aktivitet	23 000				23 000
Avsetning reserve - 1% av netto ramme	23 000	23 000	23 000	23 000	92 000
1/2 årsvirkning av endring for høy aktivitet	30 000				30 000
Sum omstilling	133 169	39 582	38 386	34 878	246 016

4 DEMOGRAFI

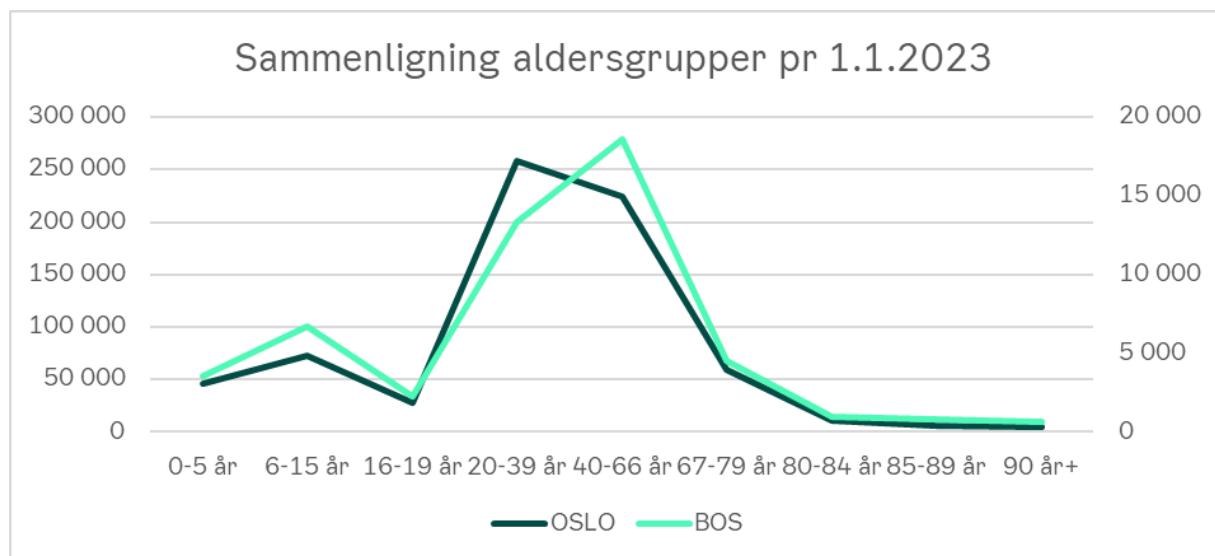


4 Bydel Østensjøs demografi

Bydel Østensjø er en frodig og grønn bydel med mange rekreasjonsområder, verdifulle våtmarksområder, og umiddelbar nærhet til marka. Et kjennetegn ved befolkningen i bydelen er at den ofte gjenspeiler Oslo som helhet. Østensjøs befolkning er også relativt stabil, med små variasjoner i alders- og kjønns sammensetning. Befolkningen i bydelen har i all hovedsak gode levekår sammenlignet med Oslo ellers. Bydelen ligger lavere enn Oslo som helhet på indikatorer som lav utdanning, lavinntektshusholdninger med barn, ikke sysselsatte, ikke fullført videregående og trangbodde. De fleste barn i bydelen har gode oppvekstvilkår. Innbyggerundersøkelsen for 2023 viser at innbyggerne i Østensjø er blant de mest fornøyde med oppvekstmiljøet for barn og ungdommer.

I april 2023 bodde det 51 340 personer i bydelen. Det er 7,3 prosent av Oslos befolkning. Befolkningsprognosen viser at Bydel Østensjø vil ha en svak befolkningsvekst fremover. Anslagsvis vil befolkningen stige med om lag 1000 personer innen 2027, og om lag 8000 personer innen 2050.

Befolkningsveksten i 2022 var på 508 personer. Befolkningsveksten skyldes at det flyttet flere inn i bydelen enn ut. Bydelen vokste med 352 personer som følge av innflytting. Det ble også født 156 flere barn enn antallet innbyggere som døde. Likevel er antall barnefødsler lavest siden 2001. Det ble født 562 barn i bydelen, mens 406 Østensjøbeboere døde.



Befolkningsprognose for kriteriebefolkningen 2024–2034

Befolkningsutviklingen og prognosen følger tidligere års analyser med en reduksjon i de yngste og de eldste aldersgruppene. I aldersgruppen 0–5 år forventes en liten, men stabil reduksjon i antall barn i årene som kommer. Det forventes også en liten nedgang i aldersgruppene 85–89 år og 90 år+.

Bydel 13 Østensjø: Befolkningsprognose for kriteriebefolkningen 2024–2034

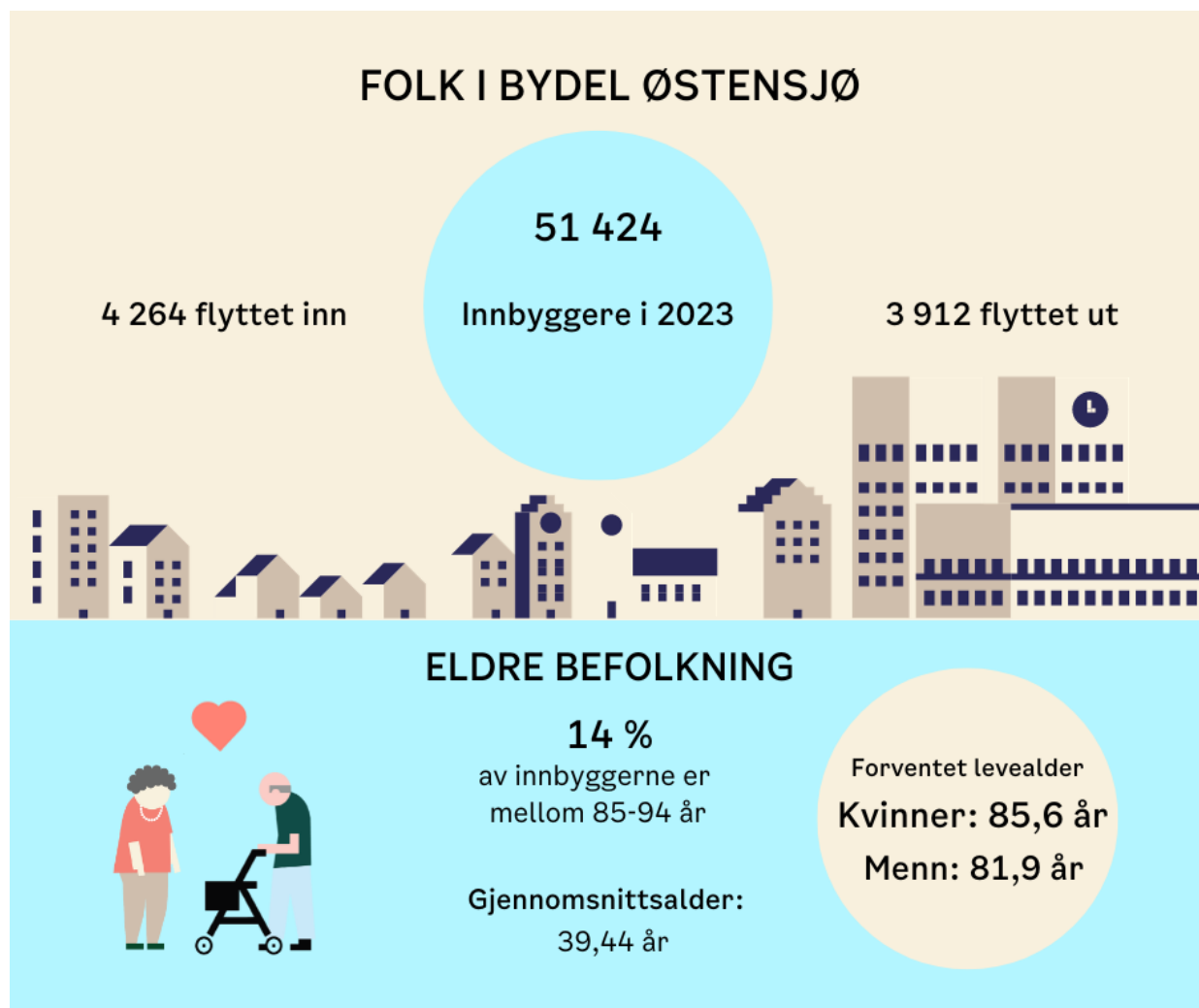
	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-39 år	40-66 år	67-79 år	80-84 år	85-89 år	90 år+	I alt
1.1.2020	3 871	6 518	2 102	13 579	18 020	4 130	1 129	942	614	50 905
1.1.2021	3 770	6 551	2 121	13 508	18 130	4 182	1 078	902	654	50 896
1.1.2022	3 681	6 619	2 163	13 302	18 285	4 348	1 006	875	645	50 924
1.1.2023	3 551	6 674	2 296	13 353	18 610	4 513	938	832	657	51 424
1.1.2024	3 500	6 646	2 344	13 585	18 744	4 647	957	779	623	51 826
1.1.2025	3 438	6 566	2 412	13 748	18 841	4 728	1 055	735	588	52 111
1.1.2026	3 417	6 419	2 520	13 843	18 977	4 799	1 128	716	554	52 373
1.1.2027	3 406	6 263	2 594	13 888	19 132	4 856	1 267	686	520	52 612
1.1.2028	3 381	6 184	2 612	13 908	19 263	4 975	1 334	676	507	52 839
1.1.2029	3 415	6 046	2 609	13 945	19 455	5 048	1 382	702	489	53 091
1.1.2030	3 467	5 960	2 533	14 046	19 642	5 159	1 355	782	474	53 419
1.1.2031	3 523	5 828	2 503	14 130	19 775	5 311	1 360	844	472	53 746
1.1.2032	3 578	5 749	2 469	14 157	19 922	5 454	1 326	949	461	54 064
1.1.2033	3 626	5 672	2 433	14 183	20 041	5 608	1 338	1 000	471	54 372
1.1.2034	3 676	5 644	2 397	14 204	20 163	5 740	1 357	1 036	500	54 716

Hvordan treffer eldrebølgen Bydel Østensjø?

Det bor relativt sett flere eldre i Bydel Østensjø enn i Oslo som helhet. Bydel Østensjø har rundt 10 prosent av de eldste i Oslo (i aldersgruppen 80+), men kun 7,3 prosent av Oslos befolkning. I aldersgruppen 85–94 år har bydelen over 14 prosent av Oslos innbyggere. Det forventes en moderat økning i antallet eldre i bydelen de kommende årene. Den store veksten i antall eldre ligger lenger fram i tid. I 2050 vil eldrebefolkningen ha doblet seg.

Tabellen under viser antall personer i utvalgte aldersgrupper i 2023, og en beregning av antallet i de samme aldersgruppene fremover:

	2023	2024	2025	2026	2027	2035	2045	2050
Alder i alt	51 459	51 748	52 034	52 296	52 536	54 967	57 921	58 527
67-79 år	4 506	4 640	4 721	4 792	4 848	5 852	7 017	7 472
80-89 år	1 744	1 710	1 762	1 814	1 924	2 399	3 200	3 691
90+ år	626	594	560	528	495	528	849	1 062



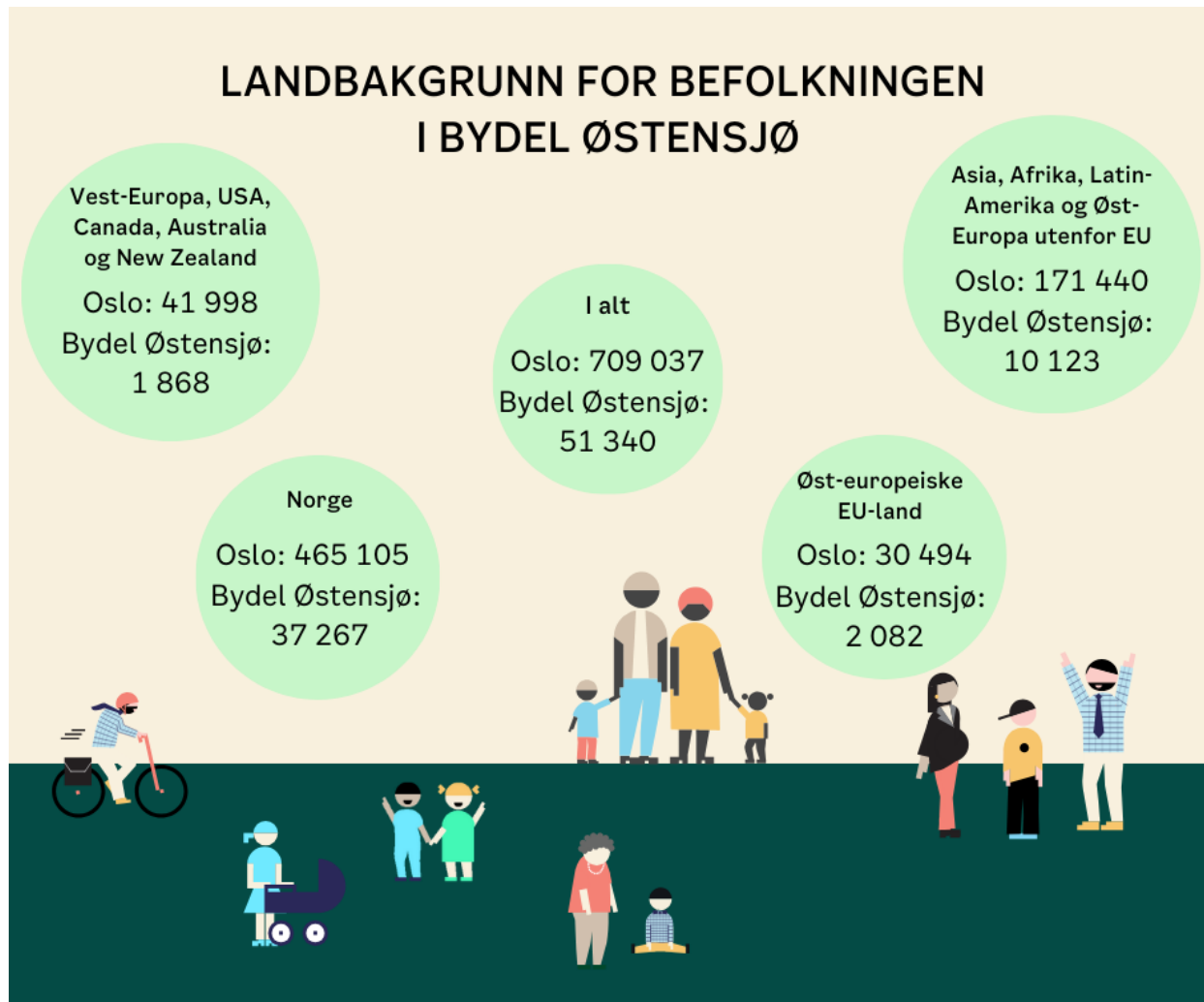
Bydel Østensjøs befolkning er i arbeid

Sysselsettingsandelen i bydelen er 72 prosent, mot 71,6 for Oslo som helhet (2022). Delbydel Skullerud har imidlertid en markant lavere andel sysselsatte enn de andre delbydelene.

	Oslo i alt	Bydel Østensjø	Delbydel Manglerud	Delbydel Godlia	Delbydel Oppsal	Delbydel Bøler	Delbydel Skullerud	Delbydel Abildsø
Befolkning	555 163	37 808	8 303	6 529	8 392	6 170	5 548	2 866
Sysselsatte	397 395	27 216	6 122	4 573	6 324	4 456	3 691	2 050
Sysselsettingsandel	71,6	72	73,7	70	75,4	72,2	66,5	71,5

Bydel Østensjø har lavere innvandrerbefolkning enn Oslo som helhet. I Oslo som helhet er 34 prosent innvandrere eller barn av innvandrere. I Bydel Østensjø er andelen 27 prosent.

Innvandrere fra Polen er den største innvandrerguppen i Bydel Østensjø. Pakistan, Sverige og Somalia følger på de neste plassene. I gruppen norskfødte med to innvandrereforeldre, er Pakistan den største gruppen, etterfulgt av Somalia, Marokko og Polen. Skullerud er den delbydelen med flest innvandrere som har bodd lenge i Norge, og naturlig nok også den delbydelen med flest unge norskfødte med innvandrereforeldre.



Psykiske plager blant unge

Andelen unge med mange psykiske plager har gått ned fra 20 til 18 prosent fra 2021 til 2023. Bydel Østensjø ligger også her i midtsjiktet av bydelene. Tallene for 2023 viser en reduksjon i andelen jenter med mange psykiske plager fra 28 prosent til 25 prosent. Blant guttene har det vært en mindre endring fra elleve prosent til ti prosent. Etter pandemien har det imidlertid vært en økning av ungdommenes bruk av helsesykepleier på skolen og psykologer ("Ung i Oslo" 2021 og 2023).



Oslo

5 BUDSJETT 2024 OG ØKONOMIPLAN 2024–2027



5 Budsjett 2024 og økonomiplan 2024–2027

Bystyret setter rammene til bydelenes budsjett med bakgrunn i et omfattende fordelingssystem. Alle innbyggere skal likebehandles. Kriteriesystem, statistikk, generelle og spesielle omfordelinger skal sørge for en rettferdig fordeling av midler.

Bydelene leverer tjenester innenfor fire hovedkategorier funksjonsområder med underkategorier:

- FO1 Administrasjon og fellestjenester
- FO2A Barnehager
- FO2B Barnevern
- FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste
- FO3 Helse og omsorg
- FO4A Sosiale tjenester
- FO4B Kvalifiseringsprogram
- FO4C Økonomisk sosialhjelp

Hvert funksjonsområde grupperes inn i «kommunenes statistikkrapportering» (KOSTRA) som gjelder for hele landet. Når alle landets kommuner rapporterer likt, kan en sammenligne og forstå bruk av midler på en enhetlig måte.

Med utgangspunkt i fordelingssystemet etter funksjonsområder har bydelsdirektøren utarbeidet forslag til budsjett for 2024. Forslag til budsjett er utarbeidet gjennom grundig prosess i organisasjonen. Budsjettet er basert på politiske føringer, objektive og faglige vurderinger, og lovbestemte reguleringer. Budsjettet forutsetter at organisasjonen omstiller sine aktiviteter i stedet for å gjennomføre kutt.

Listen med tiltak og forventede gevinster vil bli fulgt opp i organisasjonen. Gjennom tett dialog og forventningsavklaringer vil det utarbeides rapporteringsrutiner som følger opp ønsket effekt. Ledere og medarbeidere vil gjennom læring tilpasse seg rammene samtidig som tjenestekvalitet skal være tilfredsstillende etter de krav som settes til offentlig forvaltning. Aktiv politikk og god samhandling med bydelsutvalget, råd og komitéer vil være en suksessfaktor for bydelens innbyggere.

Det er utarbeidet statistikk og beregninger i budsjettets fremstilling etter gjeldende krav i Byrådets fellesskriv 3/2023 Budsjett 2024 – Krav til budsjettoppsett og budsjettbehandling i bydelene, datert 03.10.2023.

Tilleggsinnstillingen er innarbeidet i bydelens budsjett for 2024.

Bydelsutvalget vedtar budsjettet fordelt på:

1. Fordeling per funksjonsområde etter byrådets rammefordeling
2. Fordelt ramme per KOSTRA som sier noe om innbyggernes behov for tjenester og aktiviteter

5.1 Byrådets budsjettforslag for 2024 og økonomiplan 2024–2027

Urolige tider rammer ofte dem som allerede har mest behov for hjelp. Det skal være godt å vokse opp, leve og bli gammel i Oslo. Innbyggerne skal ha mulighet til å leve frie og meningsfulle liv hvor de opplever tilhørighet, mestring og trygghet. Oslos innbyggere skal ha gode, sammenhengende og tilgjengelige tjenester, hvor de møter medarbeidere med riktig kompetanse og nok tid.

Byrådet vil legge til rette for trygge og gode oppvekstsvilkår for barn og unge, og et bedre hverdagsliv for eldre. Innbyggere med rusutfordringer skal få hjelp ut fra sine behov.

Byrådet vil at barnevernet i Oslo skal oppleves som trygt og nyttig for barn og unge og være en hjelpetjeneste som tar utgangspunkt i barns behov og rettigheter. Byrådet har en ambisjon om å styrke barnevernet i Oslo. Dette krever en omstilling av barnevernet, både i bydelene og i Barne- og familieetaten.

Byrådet vil bedre hverdagslivet for eldre. Oslo vil de neste årene oppleve vekst i eldrebefolkningen. Eldre skal ha mulighet til å bo trygt hjemme så lenge de ønsker, samtidig som de skal være trygge på å få sykehjemsplass når de trenger det.

- Styrkingen av bydelenes hjemmetjeneste med flere årsverk innarbeides fast fra 2023.
- For mennesker med langvarig rusproblematikk, og som samtidig har helseproblemer og aldersrelaterte sykdommer, etableres et tilbud om forsterkede plasser ved Stovnerskoghjemmet og ved Adamstuen omsorgssenter.
- For at flere eldre skal kunne leve aktive liv, er aldersvennlig transport, de rosa bussene, etablert som en fast ordning i sju bydelers. Inkludert i dette tilbudet er Bydel Østensjø.

Byrådet styrker dagaktivitetstilbudet for hjemmeboende med kognitiv svikt og demenssykdom. Bevilgningen økes med ytterligere med 10 millioner kroner årlig fra 2024. Fra 2026 er bevilgningen på totalt 30 millioner kroner årlig.

Byrådet vil fortsette satsingen på velferdsteknologi for å gi økt trygghet for eldre som ønsker å bo hjemme lenger, og til kronisk syke som ved hjelp av digital oppfølging hjemme, kan mestre sin hverdag bedre.

Kompetanseløft i helse- og omsorgssektoren

I revidert budsjett ble det innarbeidet 175 millioner kroner til et kompetansefond som gjør det mulig for helsepersonell å ta etter- og videreutdanning, få fagbrev, få kurs og sertifiseringer. Fondet fordeles og benyttes over flere år.

Byrådet fortsetter å dreie rusomsorgen fra institusjonsbaserte tilbud til helseorientert hjelp. Det betyr hjemmebaserte tiltak i lokalmiljøene, boliger med oppfølging og tiltak som understøtter folks ressurser og egeninnsats.

Jobb er et av de viktigste tiltakene for å redusere de sosiale forskjellene i byen vår. Deltakelse i arbeidslivet er sentralt for å bedre leve-, bo- og oppvekstvilkår. Derfor viderefører byrådet tiltak som skal gi flere muligheter til arbeid.

Oslo skal være en åpen, inkluderende og tolerant by, med plass til alle, også for dem som er på flukt og får opphold i Norge. Alle innbyggere skal ha mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap. Levekårsforskjellene skal reduseres og flere skal gis mulighet til arbeid også i ei tid med krise.

5.1.2 Byrådets budsjettforslag 2024 (Sak 1), inkludert tilleggsinnstillingen 2024 – Bydel Østensjø

Funksjon	Benevnelse funksjonsområde	Kriterie- fordelt ramme	Særskilte tildelinger	Lønns- og prisvekst	Sum fordelt per funksjon	% av samlet budsjett- ramme ²
FO1	Administrasjon og fellestjenester	6 796	749	317	7 862	0,33 %
FO2A	Barnehager	498 724	103 521	25 782	628 027	26,55 %
FO2B	Barnevern	147 844		7 212	155 056	6,56 %
FO2C	Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	73 108	8 806	3 507	85 421	3,61 %
FO3	Helse og omsorg	1 170 915	26 922	57 443	1 255 280	53,07 %
FO4A	Sosiale tjenester	63 634	64 284	4 798	132 716	5,61 %
FO4B	Kvalifiseringsprogram	22 577		1 107	23 684	1,00 %
FO4C	Økonomisk sosialhjelp	74 275		2 980	77 255	3,27 %
Bydelen totalt		2 057 873	204 282	103 146	2 365 301	100 %

Budsjett 2024 og tilleggsinnstillingen offentliggjort 16. november 2023 viser forslag til budsjettramme for Bydel Østensjø med en ramme på 2 365 301 millioner. Total budsjettramme for 2024 er fordelt slik vist i tabellen over.

Byrådet har gjennom tilleggsinnstillingen tilpasset regjeringens budsjettforslag for 2024 og den nye politiske plattformen til bystyret for ny valgperiode gjennom Solberg-byrådets byrådserklæring og samarbeidsavtalen med Fremskrittspartiet (FrP) og Kristelig Folkeparti (KrF).

Endringene kan kort sammenfattes med følgende forslag og med virkning for bydelen:

- Justering av kompensasjon for pris- og lønnsvekst

- Frie inntekter ved:
 - oppdaterte anslag for skatteinnngang 2023
 - tilleggsutbytte fra Hafslund
 - redusert avsetning til pensjon
- Handlingsrommet økes ved å nedbetale avdrag på bykassens lån i lånefondet og økt avsetning til premieavviksfondet for pensjon.
- Endringer foreslått i statsbudsjettet for 2024:
 - Maksimalprisen for barnehageplass reduseres fra 3 000 kroner til 2 000 kroner, gjeldende fra 1.8.2024. Kommunen kompenserer med 200,1 millioner kroner i 2024 og 379,3 millioner kroner fra 2025
 - Satsing på psykisk helse og rus, helsestasjon og skolehelsetjenesten. Kommunen avsetter 16,5 millioner kroner årlig til tiltak innen rus og psykisk helse og 4,4 millioner kroner til helsestasjon- og skolehelsetjenesten.
- Endringer gitt ved ny byrådserklæring:
 - Redusere eiendomsskatten med 315 millioner kroner for bolig og 70 millioner kroner for næring. Bunnfradraget økes til 4,7 millioner kroner og skattesatsen settes ned fra 3 til 2,8 promille for bolig og fra 3,9 til 3,7 promille for næring.
 - Sosialhjelpsbudsjettet styrkes med 100 millioner kroner årlig i 2024 og 2025 og 55 millioner i årene 2026 og 2027. Økningen er knyttet til vedtak august 2023. Underfinansiering i opprinnelig budsjett er dermed redusert.
 - TT-ordningen økes med 23 millioner kroner i 2024 og 5 millioner kroner i 2025. Tiltak er iverksatt for å redusere aktivitet og redusere kostnader.
 - Økt godtgjørelse til fosterhjem, tidligere ikke dekket.

Handlingsrommet i driftsbudsjettet er økt med mellom 1,8 og i underkant av 2,4 milliarder kroner årlig sammenlignet med Sak 1/2024.

Den nye byrådserklæringen ber byrådet om å gjennomføre konkurranseutsetting av inntil fire sykehjem i 2024 og at byrådet gis fullmakt til å velge hvilke sykehjem som konkurranseutsettes.

Alle bydeler skal i løpet av 2024 ha etablert lavterskeltilbud Rask psykisk helsehjelp (RPH) med aldersgrense fra og med 16 år.

Tilskudd til bedriftsintern opplæring avvikles fra 1.1.2024 når alle sakene knyttet til ordningen er avsluttet.

5.1.3 Byrådets forslag til økonomiplan 2024–2027

Byrådet har gjennom økonomiplan og tilleggsinnstillingen gitt bydelen en budsjettramme som innebærer en reell reduksjon på vel 20 millioner kroner. God planlegging av økonomi og virksomhetsstyring basert på kompetanse og fakta vil gi en tydelig oversikt over hvilke tiltak som må iverksettes for å få et nødvendig handlingsrom. Bydelen har et for høyt aktivitetsnivå og påløpende kostnader som må reduseres. Omstillingsprogrammets tiltaksoversikt vil være et helt nødvendig grep for virksomheten for å komme til en sunn økonomi.

Økonomiplan 2024–2027 - bydelssektoren	2024	2025	2026	2027
Bydelsfordelt ramme Tilleggsinnstilling (tall i mill.)	29 670	29 294	29 276	29 318

Rammereduksjon per år justert lønns- og prisvekst (tall i tusen)	-153	-208	-148	-149
Tall i tusen:				
Bydelfordelt rammereduksjon (akkumulert)	-153	-361	-509	-658
Underdekning økonomisk sosialhjelp	-60	-60	-105	-105
Midler til høytidsbidrag - ikke videreført	-5	-5	-5	-5
Økt fosterhjemsgodtgjørelse uten dekning	-43	-43	-43	-43
Incentivordning AFP	8	8	8	8
Reell endring økonomisk handlingsrom 2024–2027 akkumulert	-253	-461	-654	-803

Økonomiplan 2024–2027 - Bydel Østensjø	2024	2025	2026	2027
Bydel Østensjø sin andel av total ramme bydelssektor	7,97 %			
Økonomiplan 2024–2027 Bydel Østensjø - budsjettramme i hele tusen	2 365,3	2 335,35	2 333,92	2 337,26
Reell endring i økonomisk handlingsrom 2024–2027 (rammereduksjon) (tall i tusen)	-20,17	-36,75	-52,14	-64,02
Reell endring i økonomisk handlingsrom per år (tall i tusen)	-20,17	-16,58	-15,39	-11,88

Eksakte rammeendringer er ikke mulig å beregne fullt ut i planperioden, da behov og fordelingskriterier kan endres underveis i perioden. Planperioden vil ajourføres når parameterne endres.

Byrådet har foreslått en generell rammereduksjon på 153 millioner kroner for bydelssektoren i 2024. For hele planperioden forventes det en reduksjon på 658 millioner kroner. I tillegg er

enkelte poster underfinansiert. Totalt akkumulert handlingsrom for planperioden blir 803 millioner kroner.

For Bydel Østensjø vil dette bety, om andel av den totale rammen fortsatt er 7,97 prosent i planperioden, et akkumulert redusert handlingsrom på 64,02 millioner kroner. I tillegg kommer de tidligere omtalte midlene ved for høyt aktivitetsnivå. Samlet omstillingsbehov i perioden er beregnet til 246 millioner kroner.

5.2 Bydelsdirektørens forslag til budsjett 2024

Bydel Østensjø bruker 60 millioner kroner mer enn tildelt ramme for 2023. Mindreforbruket og reserven fra 2022 er brukt opp, og vi har et merforbruk på 36,7 millioner kroner per oktober 2023. Vi har tatt hensyn til merforbruket i omstillingsbehovet for perioden.

Vi opplever flere alvorlig syke som trenger stabil og god bistand. Bydelen jobber godt med tiltak for kontinuerlig å forbedre tjenesten, og tilpasse tiltak ut fra både brukernes behov og de økonomiske rammene. I tiden frem til årsskiftet 2023/2024 vil UKE bistå med gjennomgang av omstillingsprosessen for forvaltning og drift av tjenesten som gis til alvorlig syke.

Bydelen har i dag rundt 50 hjemmeboende brukere som er kvalifiserte for tilrettelagt bolig. I tillegg er det flere barn/ungdom under 18 år som i tiden fremover vil kunne ha krav på egen tilrettelagt bolig. Bydelen samarbeider med Oslobygg KF for å sikre nok boliger til formålet og ser på flere avlastningstiltak i hjemmet for de aktuelle innbyggerne (brukerne). I tillegg kjøpes åtte boliger i bydelen til innbyggere med behov for tilrettelagte tjenester. Boligene vil være i drift fra mai 2024. For vår bydel er kostnaden for fire av boligene ikke inndekket gjennom kriteriesystemet.

Bydel Østensjø har gjennom året hatt et høyt merforbruk i forhold til budsjett på sykehjemsplasser. Måltallet for 2023 med 400 plasser er økt til 423 i 2024. Det høye antallet sykehjemsplasser har ikke ført til reduksjoner i hjemmetjenesten. Flere brukere over 90 år bruker ikke hjemmetjeneste før de har behov for en sykehjemsplass. Befolkningsendringen for innbyggere over 80 har vært økende de siste årene, men for 2024 viser trenden en svak nedgang.

Sykehjem	Budsjett 2024	Per 30.10.23 snitt	Budsjett 2023
Langtid	374	392	354
Korttid	49	52	46
	423	444	400

Dagsenter	36	34
Overligger		21
Mors		13

Bydelen merker sykehusenes innsparinger ved at pasienter skrives ut tidligere. Vi ser at vi har kjøpt flere tjenester hos private leverandører til innbyggere med behov for oppfølging innenfor psykiatri, psykiske utfordringer, og sammensatte diagnoser.

Det er krevende å bosette flyktninger i Bydel Østensjø. Forsinkelser i oppgradering av det tidligere Manglerudhjemmet vil imidlertid gi bydelen 54 boenheter fra 5. desember 2023. Bydelen har varslet at antall bosettinger bør reduseres i 2024 i forhold til ønsket måltall.

Bydelen har seks erstatningskrav til behandling i gamle barnevernssaker. Det er ikke avsatt midler til dette i 2024. Barnevernet har hatt et merforbruk siden sommeren på grunn av flere tiltak utenfor hjemmet. Som i resten av landet, er det vanskelig å rekruttere gode fosterhjem i bydelen. Det har ført til en økning i antall familiehjem/spesialiserte fosterhjem. Disse er betydelig dyrere enn ordinære fosterhjem. Bydelen vil få en stor kostnadsøkning hvis Barne- og familieetaten ikke tilbyr tilstrekkelig antall plasser og bydelen ikke får refundert ekstrakostnadene. Byrådets forslag om økte satser til fosterhjem kan bøte på mangelen.

Bydelen vil etablere flere tjenester som erstatter dyre kjøp og i tillegg gjøre noen tjenester mer fleksible. Bydelen ønsker å treffe innbyggere når og der de trenger oss.

Benevnelse	Antall	Kostnad
Budsjettforutsetning FO2B - KOSTRA 252		
Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet		
Antall barn med tiltak utenfor familien i løpet av budsjettåret	137	641 600
Antall oppholdsdøgn i institusjon i løpet av året (kun institusjoner som faller inn under godkjenningsforskriften - ikke for eksempel familiesenter)	2 555	
Gjennomsnittlig pris per oppholdsdøgn (kun selve døgnprisen, dvs. artene 12781 og 13795 - ikke arten «Institusjonstillegg» 14714)	13 820	35 310 100
Total kostnad KOSTRA 252		35 951 700

Bydelens barnehager har et merforbruk på kjøp av vikartjenester, og foreldrebetalingen er lavere enn budsjettert. Bydelen har satt i gang et utviklingsprosjekt for bydelens barnehager som skal se på driften av barnehagene og samhandlingen mellom dem. Barnehagene har høyt sykefravær, og arbeidet med å redusere fraværet vil være en del av prosjektet. Det er etterslep på vedlikehold av uteområder og kvaliteten på lekeplassene er enkelte steder lav. Bydelen har satt av midler til oppgradering av lekeplasser og uteområder.

Bydelen har startet et lederutviklingsprogram som skal øke ledernes kompetanse i omstillingsarbeidet. Det er søkt midler i OU-fondet til Oslo kommune for delfinansiering av flere

aktiviteter. Sykefraværet er kartlagt for alle tjenestestedene. Personalavdelingen styrkes for å følge opp ledere og den sykemeldte på en bedre måte. Det settes også inn tiltak for å redusere vikarer. Høyt forbruk av vikarer gir ustabilt arbeidsmiljø og unødvendig mange personer som brukere av tjenestene må forholde seg til.

Bydelen har også etablert en utviklingsenhet som skal gi prosessstøtte til tjenestene i arbeidet med å evaluere og utvikle disse.

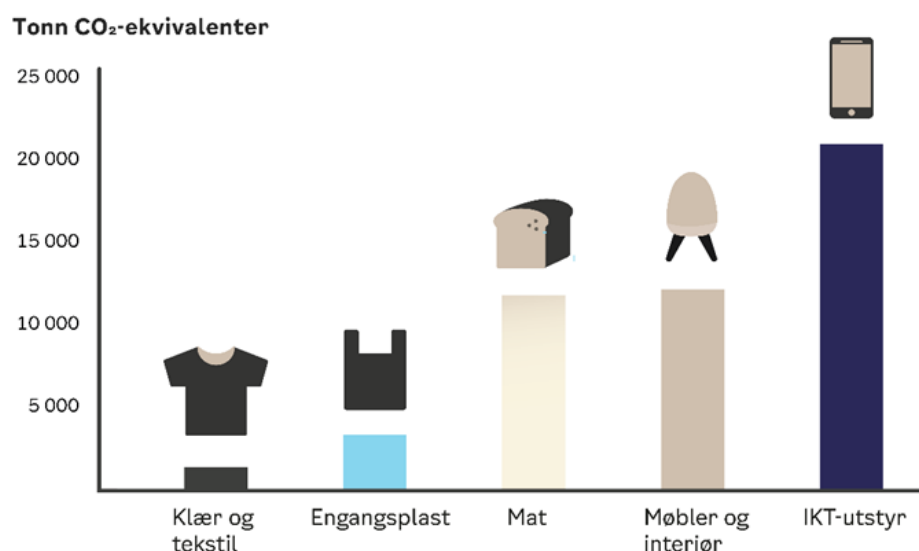
Budsjettet har elementer av risiko i seg. Tiltak kan bli forsinket og/eller endre seg, både som resultat av innsiktsarbeid og endringer i befolkningen. Grunnlagene for endringsarbeidet er basert på statistikk, faglige vurderinger, lovpålagte føringer, øremerkede tiltak, trender og samfunnsutvikling generelt. Det vil etter vedtatt økonomisk reglement settes inn bøtende tiltak som reduserer risiko for merforbruk eller endringer i leveransene til innbyggerne når aktiviteten ikke er i samsvar med budsjettrammene.

Et viktig mål for bydelen er at medarbeiderne har mot til å ta selvstendige avgjørelser, innenfor bydelens strategi, i tjenestene og møter innbyggerne på en forutsigbar måte. Vi skal ivareta alle kravene som settes til bydelen som skal være et godt sted å bo hele livet.

5.3 Klimaeffekt av budsjettforslaget

Bydelen har gode rutiner på avfallshåndtering og har sertifisering som Miljøfyrtårn-bedrift. Bydelen følger opp samkjøpsavtaler og følger byrådets anbefalinger om vegetarmat som første prioritet ved servering.

Indirekte utslipp fra kommunens innkjøp i 2022



Indirekte utslipp fra utvalgte varegrupper i kommunens innkjøp i 2022. Kilde: Klimaoslo.no, hentet fra byrådets budsjettforslag - Sak 1 - Budsjett 2024 og økonomiplan 2024–2027.

Bydelen tar godt vare på møbler og interiør. Der det er mulig, reparerer vi utstyr og inventar fremfor å kjøpe nytt. Ved kjøp prioriteres brukte møbler fremfor nye.

Bydelen har fortsatt 8 fossile biler, men disse blir erstattet med el-biler når de skiftes ut.

6 TEMAER, SITUASJONSBESKRIVELSE OG TILTAK FOR 2024



6 Temaer, situasjonsbeskrivelse og tiltak for 2024

6.1 Funksjons- og ansvarsområder

Bydelene har ansvar for oppgaver som tjenesteprodusent, myndighetsutøver, samfunnsutvikler og lokaldemokratisk arena. Kommunale tjenester utformes og tilpasses ut fra befolkningens behov, i henhold til lover og forskrifter.

Funksjonsområde FO1 Administrasjon og fellestjenester	- Fellesfunksjoner for støtte, kompetanse og kapasitet til medarbeidere og ledere - Internkontroll, HR, økonomi, felles strukturer i organisasjonen, politisk sekretariat 
Funksjonsområde FO2 Tjenester til barn, unge og deres familier	- Drift av kommunale barnehager, godkjenning og tilsyn med kommunale og private barnehager, barnehageopptak - Forebyggende tilbud for familier med barn i aldersgruppen 0–18 år - Helsestasjon og skolehelsetjeneste - Fysioterapi, ergoterapi og spesialpedagogisk bistand til barn og unge - Kriminalitetsforebyggende tiltak – SaLTo - Barneverntjeneste - Fritidstilbud for barn og unge opp til 18 år - Oppsøkende tjeneste til barn og unge (Utekontakten) 
Funksjonsområde FO3 Helse- og omsorgstjenester	- Tildeling og utføring av hjemmesykepleie og praktisk bistand i hjemmet - Dag- og aktivitetstilbud for personer med demens - Støttekontakt- og avlastningstilbud - Bistand til personer med nedsatt funksjonsevne, herunder tilrettelagte boliger med heldøgntjenester - Bistand til innbyggere med alvorlig psykisk lidelse, herunder omsorgsboliger med døgnbemanning - Lavterskel helsefremmende tiltak som Rask Psykisk Helsehjelp og frisklivssentral - Bydelsoverlege 
Funksjonsområde FO4 Velferdstjenester og lokalsamfunnsutvikling	- Helhetlig drift av kommunale og statlige tjenester i NAV, herunder sosialhjelp, kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere - Lokalbaserte tiltak for økt sysselsetting - Forvaltning av offentlige boligvirkemidler: kommunale boliger, bostøtte, startlån/tilskudd og bistand til boligframskaffelse på det private leiemarkedet - Oppfølging av personer med rusproblemer: rådgivning, institusjonsplass, lokal bosetting, arbeids- og aktiviseringstiltak - Tiltak for å styrke utsatte bomiljøer og utvikling av lokalsamfunn og nærmiljøer

6.2 Barn, unge og familier

6.2.1 Situasjonsbeskrivelse

Det er et økende antall henvendelser til bydelens tjenester som gir tilbud til barn, unge og deres familier. Samtidig er det et høyt sykefravær og utfordrende å rekruttere kvalifisert personale ved flere tjenestesteder. Det er også flere familier som har sammensatte utfordringer og særskilte behov. Økt pågang og komplekse utfordringer stiller store krav til bydelens tjenester når det gjelder å tilby koordinerte og treffsikre tjenester, uten økning i ressurser. Dette utfordrer måten vi er organisert på; vi må flytte makt og myndighet lengst ut i organisasjonen og fjerne “siloe”, uten at vi mister helheten og de økonomiske rammene av syne. Bydelen kjøper flere dyre helse- og omsorgstjenester til barn og unge. Vi har ikke ressurser til å levere flere psykiske helsetjenester til barn, unge og deres familier dersom vi fortsetter å tilby tjenester på samme måte som i dag.

Oppvekstmiljøet i bydelen oppleves som trygt og godt, men det er bekymringer knyttet til psykisk helse og skolefravær. Det er også noen utfordringer med ungdomskriminalitet som ran, trusler og vold. Dette påvirker hvordan ressurser til forebyggende arbeid med barn og unge fordeles på fritidsklubber, skoler og i nærmiljøet.

Undersøkelsen “Ung i Oslo 2023” viser at andelen unge med mange psykiske plager har gått ned fra 28 til 25 prosent mellom 2021 og 2023. Likevel har antallet henvendelser til Oslohjelpa, som gir lavterskel psykisk helsehjelp til barn, unge, og familier, økt. Det samme gjelder for bydelens psykiske helseteam som tilbyr tjenester til barn og unge med moderate til alvorlige psykiske utfordringer.

Bydelen opplever at flere barn har større og mer komplekse behov når de kommer i kontakt med barneverntjenesten. Antallet akutt plasseringer øker og har ført til dyre kjøp av tjenester fra eksterne leverandører, både når det gjelder institusjonsplasseringer og tiltak i hjemmet.

Barne- og ungdomstjenestens arbeid med enkeltpersoner og grupper av ungdom inngår også som en del av bydelens ansvar på barnevernområdet. Dette arbeidet er i tråd med målet i Oppvekstreformen om å styrke forebyggende arbeid og sikre tidlig innsats. Forpliktende og tverrfaglig samarbeid med andre tjenester i og utenfor bydelen, som politi, skole og frivilligheten er nødvendig og vil fortsatt prioriteres.

Bydelen har vanskeligheter med å ansette helsesykepleiere, som har ført til forsinkelser ved gjennomføring av helsekonsultasjoner på helsestasjonen. Det er ventelister for å få konsultasjon hos ergoterapeuter. Ergoterapeutene må tidligere inn i saker for å vurdere behovet for videre oppfølging.

Barnehagedeltakelsen er høy i Bydel Østensjø, og barnetallet er synkende. I september 2023 står fem barnehager med tomme avdelinger. Bydelen har ikke lenger økonomi til å drifte tomme avdelinger i barnehagene. Driften må rasjonaliseres og omstilles slik at kostnadene reduseres. Dette er et langsiktig arbeid, som krever utvikling av nye arbeidsmetoder og bedre oversikt over

bydelens eksisterende tilbud og tjenester. Tilstandsrapporten for barnehagene i 2023 viser også et stort behov for vedlikehold og oppgradering av barnehagenes uteområder. Barnehagene og Pedagogisk førskoleteam ble organisert i en egen avdeling høsten 2023. Målet med dette er bedre samordning av tjenestene. Avdelingen vil gjennomgå sin virksomhet i løpet av første halvår av 2024.

6.2.2 Tiltak i 2024

Basert på byrådets sentrale føringer, gjennomføring av Oppvekstreformen samt det økonomiske utfordringsbildet, prioriterer bydelen følgende områder i budsjettet for 2024:

- Intensivere arbeidet med gjennomgang av eksisterende kontrakter for å vurdere riktig tjenestenivå og pris på kjøp av bo- og dagtilbud i helse- og omsorgstjenester.
- Gå gjennom tildelings- og revurderingspraksis for å sikre rett nivå på tjenestetilbud til den enkelte innbygger.
- Styrke nærværarbeidet i tjenestene for å sikre kontinuitet og redusere utgifter til vikarbruk.
- Etablere ett team som er fleksibelt på hvor og når de gir veiledning til foreldre med barn med nevroutviklingsforstyrrelser og annen sammensatt problematikk.
- Omorganisere lavterskeltilbudet til barn og unge for å samordne tidlig innsats, vurdere kvalitet og prioritere tiltak.
- Avslutte stillinger i Oslohjelpa og Friskliv som ble opprettet og finansiert med koronamidler og tilskudd fra Statsforvalter. Det vil ses på hensiktsmessig innretning for å sikre gode innbyggertjenester.
- Etablere et forpliktende samarbeid mellom bydelens forebyggende tjenester og tjenester fra moderat til alvorlig problematikk for å redusere utgifter til kjøp.
- Rekruttere flere beredskapshjem til barneverntjenesten for å sikre god kvalitet i egen regi og redusere kostnader til akutt plasseringer i institusjon.
- Styrke barneverntjenestens tiltaksarbeid for å gi treffsikre tjenester til barn i familier med krevende utfordringer og redusere utgifter til kjøp fra eksterne leverandører.
- Omdisponere ressurser internt i barneverntjenesten og opprette et miljøterapeutisk team som skal jobbe med foreldreveiledning og tiltakssaker i familier og med enkeltbarn 0–18 år.
- Gjennomgå driften av helsestasjonen for å sikre god ressursutnyttelse, rekruttere og beholde helsesykepleiere.
- Styrke samarbeidet mellom fysio- og ergoterapitjenester til barn og unge, skolehelsetjenesten og øvrige helsetjenester til barn og unge.
- Tilpasse drift av barnehager til antall barnehagebarn for å sikre bærekraftig drift og redusere utgifter til tomgangsleie.
- Vedlikeholde utvalgte utelekeplasser i bydelens barnehager for å sikre trygge uteområder.
- Gjennomgå drift og styrke samarbeid mellom Pedagogisk førskoleteam og barnehagene for bedre samordning, kostnadseffektive og treffsikre tjenester.

- Sørge for tilstrekkelig dekning av faste ansatte i bydelens barnehager og i barneverntjenesten (grunnbemanningslæren) for å sikre økt nærvær og redusere kostnader til vikarbruk.
- Ta i bruk kunstig intelligens i tjenestene for å effektivisere arbeidsprosesser.

6.3 Helse og livsmestring

6.3.1 Situasjonsbeskrivelse

Bydel Østensjø har i dag et generelt overforbruk av helsetjenester. Befolkningssammensetningen i bydelen tilsier et lavere forbruk av både hjemmetjenester og sykehjemsplasser enn hva bydelen har i dag. Bydelens økonomiske situasjon krever en tydeligere forventningsavklaring mot tjenestenes målgrupper og deres pårørende om hvilke tjenester den enkelte tjenestemottaker kan få. Vi skal levere forsvarlige helsetjenester, men vi kan ikke være “best i byen” på kvalitet. Bydelen ser at det blir flere tjenestemottakere med sammensatte og komplekse hjelpebehov. Dette gjelder både eldre innbyggere, personer med funksjonsnedsettelser, samt personer med rus og/eller psykiske helseutfordringer. Dette stiller store krav til bydelens tjenester, både når det gjelder kapasitet, kompetanse, og evnen til omstilling og kontinuerlig forbedringsarbeid. Bydelen kjøper stadig flere heldøgns helse- og omsorgstjenester fra private leverandører, spesielt for personer med utviklingshemming, samt for de med psykiske helse- og/eller rusutfordringer.

Å gi tilstrekkelig hjelp slik at eldre kan bo hjemme så lenge som mulig er nødvendig for at vi skal ha bærekraftige helse- og omsorgstjenester i fremtiden. For å lykkes med dette må bydelen utvikle nye boformer, tilrettelegge for aktiviteter og sikre bedre ressursutnyttelse i de forebyggende tjenestene.

Per november 2023 er det 441 sykehjemsplasser i bydelen. Dette er 41 plasser mer enn budsjettert for året, til tross for at beregningene for 2023 baserte seg på Oslo-snittet. For 2024 er det derfor budsjettert med 423 plasser basert på bydelens egne erfaringstall (BOS-rate).

Hjemmetjenesten jobber for at folk skal kunne bo trygt hjemme ved å tilby tverrfaglige hjemmetjenester. Flere innbyggere har utfordringer med bosituasjonen sin. Noen mangler egnet bolig, mens andre sliter med å klare seg selv i hjemmet. Innbyggere har behov for opptrening, kartlegging av omsorgsbehov, eller kartlegging av boevne etter korttidsopphold på helsehus. Enkelte trenger midlertidig bolig mens de venter på tilrettelegging av egen bolig. Eldre, spesielt de med kognitiv svikt, trenger varig boligtilbud med tjenester. Bydelen har for få slike boliger.

I fremtiden vil det være stor mangel på helsepersonell. For å kunne fortsette å gi hjemmetjenester til bydelens innbyggere, er det behov for å benytte ressurser og kompetanse effektivt og hensiktsmessig. Hjemmetjenestens ansatte bruker mye av sin tid på oppgaver som ikke er helse- og omsorgstjenester. Dette kan være gjøremål som i stedet kan utføres av familie, pårørende eller frivillige. Mye tid blir også brukt på transport. Det vil fremover bli viktig å rendyrke hjemmetjenestens kjerneoppgaver.

Bydelen har et godt utbygd lavterskeltilbud til eldre. Seniorsentrene har mange besøkende, og tjenester som ambulerende dagsenter for demente, hverdagsmestring og dagtilbud til personer med demens drives godt. Bydelens treffsentre og frivillighetssentraler har mange frivillige knyttet til seg, og det arrangeres et bredt tilbud med aktiviteter. Samarbeidet mellom frivillighetssentralene, treffsentrene og ulike tjenester til både eldre, voksne og barn og unge i bydelen bør styrkes.

Bydelen erfarer at flere innbyggere ønsker mer omfattende helse- og omsorgstjenester. Denne utviklingen har de siste årene resultert i økt tjenesteyting og økte kostnader. Det har særlig vært en økning på områdene brukerstyrt personlig assistanse (BPA), kjøp av botilbud og dagtilbud, samt avlastningstjenester fra eksterne leverandører. Bydel Østensjø drifter 62 boliger for personer med nedsatt funksjonsevne i 7 bofellesskap, og 43 boliger for personer med psykiske helseutfordringer i 3 bofellesskap. Ett nytt bofellesskap for personer med utviklingshemming blir opprettet på Bogerud i 2024. Bydelen samarbeider også med Oslobygg om et prosjekt på Ulsrud hvor det kan være mulig å etablere flere boliger for innbyggere med nedsatt funksjonsevne. Det er ikke nok plass i bydelens egne boliger, og det er store utfordringer forbundet med kapasiteten på rammeavtalene. Dette har ført til flere dyre kjøp av botilbud utenfor rammeavtalen.

Enkelte av bydelens egne samlokaliserte boliger er små og lite egnet til formålet. Uegnet boligmasse fører blant annet til dårlig utnyttelse av personalressurser, liten fleksibilitet og utfordringer med å beholde sterke fagmiljø.

De siste årene har det vært en økning i antallet innbyggere som søker om, og mottar, psykiske helsetjenester og/eller rusoppfølging. Det er særlig en økning blant barn og unge. Raskere utskriving etter opphold i spesialisthelsetjenesten gjør at innbyggere har mer komplekse hjelpebehov enn tidligere. Bydelen kjøper mange botilbud fra Velferdsetaten og private leverandører. Dette gjelder hovedsakelig til personer som har behov for spesialtilpassede boløsninger. Flere av disse innbyggerne kan bo i egne boliger med tett oppfølging. For noen kan en midlertidig bolig være en bedre løsning i starten.

Bydelen har allerede et godt system og god kompetanse i bruk av velferdsteknologi og ELISE (deling av data mellom behandlende enheter). I 2024 vil bydelen ta i bruk Microsoft 365 co-pilot. Dette er en form for kunstig intelligens (KI) som kan benyttes i å effektivisere arbeidsprosesser. Skal bydelen utnytte potensialet som ligger i bruk av KI må det satses på kompetanseøkning blant medarbeidere.

6.3.2 Tiltak

Basert på byrådets sentrale føringer og det økonomiske utfordringsbildet, prioriterer bydelen følgende områder i budsjettet for 2024:

- Intensivere arbeidet med gjennomgang av eksisterende kontrakter for å vurdere riktig tjenestenivå og pris på kjøp av bo- og dagtilbud i helse- og omsorgstjenester.
- Gå gjennom tildelings- og revurderingspraksis for å sikre rett nivå på tjenestetilbudet til den enkelte innbygger.

- Opprette kartleggingsleiligheter og flere omsorgsboliger med bemanning for eldre for å redusere kjøp fra eksterne leverandører.
- Styrke nærværarbeidet i hjemmetjenesten for å sikre kontinuitet og redusere utgifter til vikarbruk.
- Øke grunnbemanningen og innføre kalenderplan på alle team i for å redusere utgifter til vikarbruk.
- Gjennomgå oppgavefordeling i hjemmetjenesten for å utnytte kompetanse best mulig.
- Opprette personalbaser for hjemmetjenesten flere steder i bydelen for å redusere reisetid og frigjøre tid til kjerneoppgaver for ansatte.
- Gjennomgå og evaluere organisering og innretning av lavterskel helsetjenester for bedre ressursutnyttelse og sambruk av ressurser og lokaler.
- Styrke samarbeidet mellom lavterskeltjenestene for å kunne tilby mer presise og effektive tilbud.
- Gjennomgå bydelens boligportefølje for å sikre effektiv utnyttelse av boligmassen og redusere kjøp av botilbud fra eksterne leverandører.
- Avvikle små bofellesskap til personer med utviklingshemming og frigjøre boligmasse for å opprette og utvikle større enheter av samlokaliserte boliger.
- Opprette dagtilbud og avlastningstilbud til personer med nedsatt funksjonsevne for å redusere kostnader til kjøp fra eksterne leverandører.
- Prioritere kommunale boliger til personer med psykiske helse- og/eller rusutfordringer for å redusere kjøp av botilbud og tjenester fra eksterne leverandører.
- Utvikle fleksible psykiske helsetjenester og rusoppfølging for å redusere kostnader til kjøp fra eksterne leverandører.
- Videreutvikle samhandlingsarena mellom hjemmetjenesten og Seksjon psykisk helse og rus for å styrke og koordinere tjenestetilbudet til voksne innbyggere med sammensatte utfordringer.
- Tilpasse tjenester til innbyggere med sammensatte behov, slik at de kan bo trygt hjemme så lenge som mulig.
- Ta i bruk kunstig intelligens (KI) i tjenestene for å effektivisere arbeidsprosesser.

6.4 Bolig

6.4.1 Situasjonsbeskrivelse

Innbyggerne i Bydel Østensjø har ulike boligbehov, og det er vanskelig å finne passende boliger i den eksisterende kommunale boligmassen. Flere boligprosjekter skal hjelpe med bosetting av et økende antall flyktninger. Dette er ikke tilstrekkelig, og det er derfor behov for å se på flere alternativer i eksisterende boligmasse.

Bydelen har mange kommunale boliger, hovedsakelig to- og treromsleiligheter. De fleste er enkeltstående leiligheter i borettslag, men bydelen har også fire store fellesbygg. Det er imidlertid mangel på ettroms- og mindre toromsleiligheter. Det er behov for flere mindre leiligheter, spesielt for enslige. Enslige ender ofte opp med større leiligheter, noe som ikke er

ideelt. Mange av toromsleilighetene er tilrettelagte omsorgsboliger, og derfor kun aktuelle for eldre og personer med funksjonsnedsettelse. Det er også få store leiligheter, som fire- og femromsleiligheter. Dette kan føre til at noen større familier ikke får egnet bolig og må bo midlertidig. Mangelen på samsvar mellom boligmasse og boligbehov fører til lange ventelister og avslag på søknader fordi det tar for lang tid å finne egnet bolig.

Bydelen har liten gjennomstrømming i den kommunale boligmassen. Noen beboere har leiekontrakter uten slutt dato, og har lite insentiv til å flytte ut. Selv om noen har mulighet for å få startlån til egen bolig, er det få som oppfyller vilkårene uten svært høye tilskudd.

Det er behov for flere boliger i bydelens boligmasse. I 2024 vil det bli tilført tre nye kommunale leiligheter i et nytt boligprosjekt på Bryn. Det er også behov for å leie inn private boliger for å dekke dagens behov. Dessverre er det få private boliger tilgjengelige for utleie i bydelen, delvis på grunn av begrensninger i borettslag og det pressede leiemarkedet i Oslo.

Bydelen har ansvar for å tilby midlertidig overnatting til de som trenger det, og kostnadene har økt betydelig de siste årene. Noen av dem som får midlertidig bolig kan ha problemer med å finne en vanlig leiebolig, og dette kan føre til at de blir boende midlertidig i lang tid. Dette er spesielt problematisk for familier med barn. Det er vanskelig å bosette personer i midlertidige boliger fordi det for tiden bare er to overnattingssteder i Oslo med kvalitetsavtale. Det er viktig for bydelen å ha oversikt over kvaliteten på tilbudet, slik at bydelens beboere på disse stedene får best mulig oppfølging.

I 2023 har bydelen mottatt flere flyktninger enn før. De har blitt bosatt i vanlige kommunale og private boliger, samt i modulbygg med 33 ettromsleiligheter. Ett annet boligprosjekt for flyktninger er allerede i gang og vil bli ferdigstilt i 2024. Likevel trenger bydelen flere boliger for denne gruppen, som anslås til å være 150 personer i 2024. For de av flyktningene som har behov utover ordinær oppfølging har bydelen også god erfaring med Integrerings- og mangfoldsdirektoratets (IMDi) tiltaksordninger for bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker, og det er god flyt i denne prosessen.

Bydelen har søkt om deltakelse i *Boligsosialt utviklings- og innovasjonsprogram for 2024* (BOSin). Dette skal bidra til bedre og mer egnede boliger til flyktningene, slik at de fra første dag skal kunne trives i boligen og nærområdet. Bydelen har store utgifter knyttet til at mange ønsker å bytte bolig etter førstegangsbosetting. Dette gjenspeiler også Bydel Østensjø visjon: et godt sted å bo, hele livet.

6.4.2 Tiltak

Basert på byrådets sentrale føringer og det økonomiske utfordringsbildet, prioriterer bydelen følgende områder i budsjettet for 2024:

- Gjennomgå bydelens boligportefølje for å sikre effektiv utnyttelse av boligmassen og redusere kjøp av botilbud fra eksterne leverandører.
- Inngå avtaler om framleie med private utleiery for å øke bydelens disponible boligmasse.
- Prioritere kommunale leietakere for startlån og tilskudd for å øke gjennomstrømming i den kommunale boligmassen.
- Øke bruk av boligfremskaffer for å redusere bruk av midlertidig bolig.
- Arbeide målrettet mot barnefamilier som har behov for større boliger for å redusere bruk av midlertidig bolig.
- Gjennomgå alle tjenester og tiltak for å samordne og prioritere.
- Evaluere og utvikle tjenestene kontinuerlig for å sikre riktige prioriteringer.

6.5 Arbeid

6.5.1 Situasjonsbeskrivelse

Å være i arbeid er det viktigste virkemiddelet for å motvirke lavinntekt og avhengighet av sosialhjelp. De som er tilknyttet NAV i bydelen er i liten grad i arbeidsrettede aktiviteter. Bydelen opplever en stor økning i antallet som mottar økonomisk sosialhjelp, spesielt blant unge og barnefamilier.

Flere unge under 30 år har behov for oppfølging fra bydelen for å komme ut i arbeid eller opplæring som kvalifiserer til arbeid. Arbeidsrettet oppfølging av brukere som mottar statlige ytelser er godt ivaretatt, da statlige ressurser har blitt prioritert til ungdoms-teamet i NAV. Dette har resultert i mindre porteføljer som gir rom for tett og individuell arbeidsrettet oppfølging i tråd med ungdomsgarantien. Bydelen arbeider målrettet med å øke sysselsettingen ved å bruke hele den tilgjengelige tiltaksporteføljen, men er spesielt opptatt av utdanning og arbeid med støtte. I arbeid med støtte er målet å komme raskest mulig ut i riktig jobb med tett oppfølging fra bydelen. Tilbudet har lang venteliste, men ungdom prioriteres for inntak. Bydelen må sikre at alle bydelens ungdommer med behov for tett arbeidsrettet oppfølging i tråd med ungdomsgarantien får tilbud om dette, uavhengig av hvilken ytelse de mottar.

Det er generelt lange ventetider på arbeidsrettede tiltak i regi av bydelen. Det er derfor viktig å styrke veiledernes arbeidsmarkedskompetanse og kjennskap til det brede tilbudet om tilrettelagte utdanningsløp.

Bydelen har gjennom prosjektet *Oppsøkende NAV* tilbudt oppfølging til 74 av bydelens ungdommer som har stått utenfor arbeid, utdanning og aktivitet. 40 prosent av disse har kommet ut i arbeid, mens de fleste av de øvrige har påbegynt utdanning, deltatt i arbeidsrettet tiltak eller henvist andre tjenester i bydelen. Arbeidet med *Oppsøkende NAV* videreføres.

Bydelen skal legge til rette for at flyktninger kommer raskere inn i introduksjonsprogrammet etter at de blir bosatt. Det er også viktig å sette inn arbeidsrettede tiltak tidligere i programmet slik at deltakerne blir selvhjulpne med egen inntekt.

Det er et godt tverrfaglig samarbeid om flyktningene i bydelen. De kartlegges tidlig for å avklare arbeidserfaring og utdanning, slik at de raskere kan komme i arbeid. Bydelen har gode erfaringer med språkpraksis i bydelens barnehager og skal øke samarbeidet med andre tjenesteområder som er egnet for språkpraksis.

Bydelen har gjort grep for å øke effektiviteten i oppfølgingen av flyktningene. Det er satt inn en ressurs som skal ha arbeidsrettet oppfølging av dem som ikke har kommet ut i arbeid eller utdanning etter endt program, da disse ellers ofte blir værende lenge på sosialhjelp. Oppfølgingen er også styrket med egen norsklærer til de som ikke får utbytte av norsk-opplæringen fra Oslo Voksenopplæring (Oslo VO). Bydelen har (per november 2023) 1 050 personer som mottar arbeidsavklaringspenger (AAP). Disse er i et avklaringsløp, og rundt 30 prosent av dem mottar sosialhjelp i tillegg. Den viktigste helseavklaringen skjer i dette avklaringsløpet. Etter at karensåret ble fjernet, er det nå langt færre som faller ut av sine avklaringsløp og dermed færre som er i behov av sosialhjelp.

Mange av bydelens innbyggere deltar i arbeidsmarkedstiltak. Disse tiltakene tildeles ut ifra oppfølgingsbehov, og skal dekke gapet mellom tiltaksdeltakerens forutsetninger og arbeidslivets krav og forventninger. Gruppene som prioriteres er spesielt unge under 30 år, personer med nedsatt arbeidsevne og innvandrere. I 2024 skal bydelen øke bruken av tiltak for alle brukergrupper. God og riktig tiltaksbruk er det viktigste virkemiddelet for å avklare arbeidsevne og gjøre bydelens innbyggere selvhjulpne.

Bydelens tiltak *Arbeid med støtte* følger opp rundt 100 innbyggere, hvorav de fleste har nedsatt arbeidsevne. Tiltakets mål er å få minst 60 prosent av disse i lønnet arbeid hvert år. Arbeid med støtte skal også kunne gi effekter på kvalifiseringsprogrammets arbeid, blant annet når det gjelder samarbeid/kontakt med mulige arbeidsgivere. *Kvalifiseringsprogrammet* følger opp personer mellom 18 og 67 år som trenger litt ekstra hjelp for å klare å komme i jobb. Programmet har nå flere deltakere enn forventet, og minst 50 prosent av deltakerne avsluttes til arbeid.

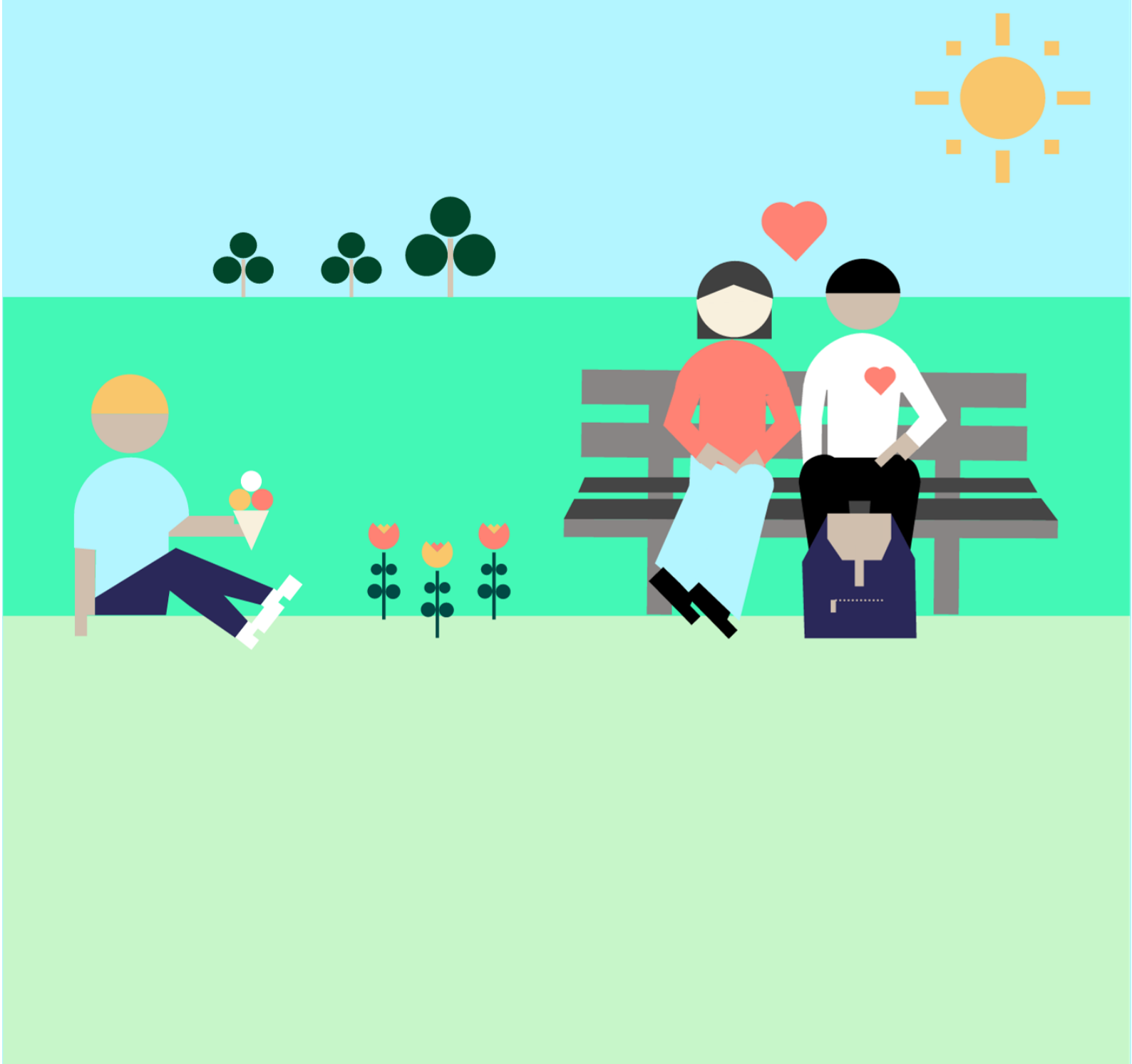
6.5.2 Tiltak

Basert på byrådets sentrale føringer og det økonomiske utfordringsbildet, vil bydelen prioritere følgende områder i budsjettet for 2024:

- Prioritere å få sosialhjelpsmottakere under 30 år til å registrere seg som arbeidssøker hos NAV på et tidlig tidspunkt, slik at de raskest mulig kan bli selvforsørgende.
- Kartlegge unge sosialhjelpsmottakere slik at flere faller innunder (den forskriftsfestede) ungdomsgarantien.
- Utarbeide en felles mal for kartlegging basert på føringene fra ungdomsgarantien, slik at bydelen i større grad fanger opp ungdommenes behov for oppfølging fra NAV.
- Utarbeide flere kompetansehevende tiltak for ungdomsteamet knyttet til arbeidsmarked og utdanning.

- Videreføre *Oppsøkende NAV* for å forhindre utenforskap, øke sysselsetting og forhindre nye sosialhjelpsmottakere blant ungdom i bydelen.
- Sette inn arbeidsrettede tiltak tidligere i introduksjonsprogrammet for flyktninger, slik at deltakerne kan bli selvhjulpne med egen inntekt.
- Øke bruken av tiltak for alle NAVs brukergrupper, slik at arbeidsevne raskere kan avklares og flere innbyggere får bistand til å komme i arbeid.

7 VEDLEGG



Vedlegg

7.1 Tallbudsjett per artsgruppe sammenlignet 2024 mot 2023

Artsnivå	Totalt Bydel Østensjø	Budsjett 2023	Budsjett 2024
0	Lønn og sosiale utgifter	1 299 239	1 359 634
1	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	716 636	815 953
3	Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon	513 632	569 236
4	Overføringsutgifter	113 040	163 310
5	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 708	1 708
6	Salgsinntekter	-239 611	-247 617
7	Refusjoner	-198 387	-296 332
8	Overføringsinntekter	-135	-135
9	Finansinntekter	-456	-456
Total		2 205 666	2 365 301

7.2 Budsjett fordelt per funksjonsområde

Funksjon	Benevnelse funksjonsområde	Utgifter	Inntekter	Netto	Andel %
FO1	Administrasjon og fellestjenester	120 994	-22 990	98 004	4,14 %
FO2A	Barnehager	689 813	-89 034	600 779	25,40 %
FO2B	Barnevern	156 047	-100	155 947	6,59 %
	Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	85 052	-5 055	79 997	3,38 %
FO2C					
FO3	Helse og omsorg	1 467 515	-236 908	1 230 607	52,03 %
FO4A	Sosiale tjenester	179 251	-60 527	118 724	5,02 %
FO4B	Kvalifiseringsprogram	23 003	-6 664	16 339	0,69 %
FO4C	Økonomisk sosialhjelp	80 724	-15 820	64 904	2,74 %
Bydelens budsjett fordelt totalt		2 802 399	-437 098	2 365 301	100

7.3 Budsjett fordelt på KOSTRA og funksjonsområde

Funksjon	KOSTRA	Navn	Utgifter	Inntekter	Netto
FO1	100	Politisk styring	2 777	-6	2 771
FO1	110	Kontroll og revisjon	310	-22 078	-21 768
FO1	120	Administrasjon	47 143	0	47 143
FO1	130	Administrasjonslokaler	4 328	-35	4 293
FO1	180	Diverse fellesutgifter	12 782	0	12 782
FO1	190	Interne serviceenheter (intern bruk - nullstilles kvartalsvis)	48 955	-762	48 193
FO1	315	Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	0	-5	-5
FO1	335	Rekreasjon i tettsted	224	0	224
FO1	360	Naturforvaltning og friluftsliv	250	0	250
FO1	385	Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	4 225	-104	4 121
FO2A	201	Førskole	574 633	-83 583	491 050
FO2A	211	Styrket tilbud til førskolebarn	37 586	-3 620	33 966
FO2A	221	Barnehagelokaler og skyss	77 594	-1 831	75 763
FO2B	244	Barneverntjeneste	62 869	-100	62 769
FO2B	251	Barneverntiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet	12 815	0	12 815
FO2B	252	Barneverntiltak når barnet er plassert av barnevernet	80 363	0	80 363
FO2C	231	Aktivitetstilbud til barn og unge	35 085	-952	34 133
FO2C	232	Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	49 967	-4 103	45 864
FO3	233	Annet forebyggende helsearbeid	9 484	-1 091	8 393
FO3	234	Aktiverings- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelse mv.	102 426	-3 653	98 773
FO3	241	Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering	30 436	-3 919	26 517
FO3	253	Helse- og omsorgstjenester i institusjon	488 559	-99 213	389 346
FO3	254	Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	803 543	-129 032	674 511
FO3	733	Transportordninger for funksjonshemmede	33 067	0	33 067
FO4A	242	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	69 363	-2 621	66 742
FO4A	243	Tilbud til personer med rusproblemer	17 911	-2 427	15 484

FO4A	265	Kommunalt disponerte boliger	34 222	-25 997	8 225
FO4A	273	Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	20 057	-106	19 951
FO4A	275	Introduksjonsordningen	31 560	-28 597	2 963
FO4A	283	Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	6 138	-146	5 992
FO4A	850	Statstilskudd knyttet til bosetting og integrering av flyktninger og drift av asylmottak	0	-633	-633
FO4B	276	Kvalifiseringsordningen	23 003	-6 664	16 339
FO4C	281	Ytelse til livsopphold	80 724	-15 820	64 904
Totalt			2 802 399	-437 098	2 365 301

7.4 Budsjettforutsetninger

Benevnelse	Antall	Kostnad
Budsjettforutsetning FO2B - KOSTRA 252		
Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet		
Antall barn med tiltak utenfor familien i løpet av budsjettåret	137	641 600
Antall oppholdsdøgn i institusjon i løpet av året (kun institusjoner som faller inn under godkjenningforskriften - ikke for eksempel familiesenter)	2 555	
Gjennomsnittlig pris pr. oppholdsdøgn (kun selve døgnprisen, dvs. artene 12781 og 13795 - ikke arten «Institusjonstillegg» 14714)	13 820	35 310 100
Total kostnad KOSTRA 252		35 951 700

Budsjettforutsetninger for FO3 Helse og omsorg				
Institusjonstjenester - Kostrafunksjon 253				
Kategori	Kjøp fra Sykehjems-etaten	Andre kjøp innenbys/ utenbys	Plasser drevet av bydelen selv	Sum planlagt aktivitets-nivå
Ordinær langtidsplass	267			267
Plass i skjermet avdeling for demens	73			73
Øvrige forsterkede langtidsplasser	12	6		18
Aldershjemsplass	0			0
Ordinær korttidsplass	28			28
Rehabiliteringsplass	16			16
Øvrige forsterkede korttidssplasser	3	2		5
Plasser i andre boformer med heldøgns omsorg og pleie				0
Nattopphold				0
Dagopphold	36			36
Sum institusjonsplasser for brukere 67 år og over	435	8	0	443
Institusjonsplasser for brukere 66 år og under 1)	Planlagt aktivitetsnivå - gjennomsnittlig bruk pr måned i perioden 01.01.24-31.12.24			
Kategori	Kjøp fra Sykehjems-etaten	Andre kjøp innenbys/ utenbys	Plasser drevet av bydelen selv	Sum planlagt aktivitets-nivå
Ordinær langtidsplass	6			6
Plass i skjermet avdeling for demens	1			1
Øvrige forsterkede langtidsplasser	6	5		11
Aldershjemsplass	0			0
Ordinær korttidsplass				0
Rehabiliteringsplass				0
Øvrige forsterkede korttidssplasser				0
Plasser i andre boformer med heldøgns omsorg og pleie				0
Nattopphold				0
Dagopphold				0
Sum institusjonsplasser for brukere 66 år og under	13	5	0	18
Sum institusjonsplasser totalt for alle aldersgrupper	448	13	0	461

1) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i lov om kommunale helse og omsorgstjenester. Dette er boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon. Barneboliger og avlastningsboliger skal med. Omsorgsplass og rehabiliteringsplass i institusjon for personer med rusproblemer tas ikke med her. Slike plasser utgiftsføres på Kostrafunksjon 243 og hører inn under FOA Sosiale tjenester.

Det er også egne kategorier for dagopphold og nattopphold som er hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester i kommunene, og hvor det kan fattes vedtak om vederlag etter vederlagsforskriften.

Benevnelse	Antall	Kostnad
Budsjettforutsetninger FO4 Sosiale tjenester og ytelser		
KOSTRA-funksjon 281- Ytelse til livsopphold		
Gjennomsnittlig antall klienter med utbetalt økonomisk sosialhjelp pr. mnd. i budsjettåret	530	
Gjennomsnittlig brutto utbetalt i økonomisk sosialhjelp pr klient pr. mnd.	16300	8 639 000
KOSTRA-funksjon 276 – Kvalifiseringsordningen:		
Gjennomsnittlig antall deltakere i kvalifiseringsprogram pr. mnd.	80	
Gjennomsnittlig brutto utbetalt kvalifiseringsstønad pr deltaker pr. mnd.	21 000	1 680 000
KOSTRA-funksjon 275 – Introduksjonsordningen:		
Gjennomsnittlig antall deltakere i introduksjonsordningen pr. mnd	125	
Gjennomsnittlig brutto utbetalt introduksjonsstønad pr. mnd.	19 200	2 400 000
Total kostnad		12 719 000

a. Årsverk per funksjonsområde

Funksjon	Benevnelse funksjonsområde	Årsverk 2023	Årsverk 2024	Endring
FO1	Administrasjon og fellestjenester	34,1	47,8	13,7
FO2A	Barnehager	544,0	516,1	-27,9
FO2B	Barnevern	60,2	74,0	13,8
FO2C	Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	65,6	66,9	1,3
FO3	Helse og omsorg	512,9	515,0	2,1
FO4A	Sosiale tjenester	71,6	82,8	11,3
FO4B	Kvalifiseringsprogram	7,0	6,0	-1,0
Sum		1 295,4	1 309	13

b. Resultatindikatorer 2024 – Obligatoriske lokale måltall

Funksjon	Benevnelse funksjons-område	Tiltak	2024	2025	2026	2027	Tall i tusen Sum	Risiko
Alle	Gjelder alle funksjonsområder og tjenester	Gjennomføre tiltaksplan for å øke nærvær, redusere vikarbruk og øke grunnbemanning	10 000	15 000	17 000	20 000	62 000	Endre kultur, begrensede muligheter for tilrettelegging
Alle tjenester		Gjennomgå bemanningsplaner, turnus og vurdere kapasitet ved naturlig avgang	6 000	4 500	4 500	4 500	19 500	Økt tjenestebehov, heltidskultur og økt grunnbemanning
Alle tjenester		Fremskaffe flere større boliger på det private markedet for å frigjøre kommunale boliger.	500	500	500	500	2 000	Boligbygg KF og Oslobygg KF mangler boliger, mlet boliger i regi.
Alle tjenester		Opprette omsorgsboliger med bemanning for å redusere kjøp av institusjonsplasser	4 000	6 000	6 000	6 000	22 000	Bemanne med ressurser fra medarbeidere i hjemmetjeneste og boliger
Alle tjenester		Gjennomgå eksisterende kontrakter for å vurdere riktig tjenestenivå på private kjøp av bo- og dagtilbud i helse- og omsorgstjenester	7 000	8 000	9 000	10 000	34 000	Effekt av tiltak i 2023; 4 mill.
Alle tjenester		Digitalisere og forenkle hverdagen for innbyggere og medarbeidere i bydelen	1 000	1 500	1 500	3 000	7 000	Effekt av velferdsteknologi og bruk av ELISE
Alle tjenester		Avvikle alle tiltak rettet mot koronapandemi og senskader. Behandles i ordinære tjenester	5 000				5 000	Finansiering tatt ut av budsjettammen. Medarbeidere overtallig eller overføres andre tjenester
FO1	Administrasjon og fellestjenester	Gjennomgang av bydelens bruk av lokaler og reforhandle leiekontrakter	1 500	2 000	4 000	2 500	10 000	Overføring av 2. etasje Bogerud igangsatt. Kontrakt til 31.03.24
FO1	Administrasjon og fellestjenester	Sette organisasjonen i stand til å nå målene i omstillingsstrategien	-2 000	-1 000			-3 000	Prosjektbistand og satsninger
FO1	Administrasjon og fellestjenester	Lederutviklingsprogram og støtte til ledere i omstilling	-500	-500	500	500	0	Først investere så ta ut gevinst
FO2	Helse og omsorg	Etablere større tilrettelagte boliger med bemanning for å redusere antall små enheter.	3 000	6 000	6 000	6 000	21 000	Fleksible tjenester, bruker får tjenester etter behov, små enheter reduserer handlingsrommet

FO2A	Barnehager	Oppgradere uteområder og lekeplasser i barnehagene	-5 000	-3000	-3000	-4000	-15000	Stort etterslep, økende avvik og større utbedringer ved sen respons
FO2B	Barnevern	Styrke barnevernets eget tiltaksapparat for å redusere dyre kjøp	5 000	6 000	6 000	6 000	23 000	Fleksible tiltak der barnet og familien har behov, øke avlastning
FO2C	Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	Bortfall av prosjektmidler	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	Opprettholde aktivitet, bortfall av tilskudd ikke rammefinansiert
FO2C	Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	Styrke skolehelsetjenesten i ungdomsskole og videregående skole	-1 000	-1000	-1000	-1000	-4 000	
FO3	Helse og omsorg	Samlokalisere lavterskeltilbud	1 000	1 500	1 500	1 500	5 500	
FO3	Helse og omsorg	Opprette bo- og dagtilbud i helse- og omsorgstjenester i egen regi for å redusere dyre kjøp	5 000	6 000	6 000	6 000	23 000	Etablere tjenester som aktivitet etter skoletid til personer med behov for tilrettelegging
FO4	Sosiale tjenester og ytelser	Redusere inntak flyktninger - mangler boliger					0	Økt forventning for bosetting, men mangler boliger.
FO4	Sosiale tjenester og ytelser	Gjennomgå aktivitetene og måle effekt og øke samhandling av tjenester	5 000	2 000	2 000	2 000	11 000	Sikre kunnskapsbaserte tjenester med effekt
FO4A	Sosiale tjenester	Kartlegge og samordne tjenester	4 000	5 000	5 000	5 000	19 000	Samordne tjenester av samme art til brukere
FO4B	Kvalifisering program	Øke antall brukere til 79	-1 000	-1000	-1000	-1000	-4 000	
FO4C	Økonomisk sosialhjelp	Kontinuerlig gjennomgang av tildelings- og revurderingspraksis for å sikre rett nivå på tjenestetilbud til den enkelte innbygger					0	Sikre likebehandling
Sum omstilling			50 500	59 500	66 500	69 500	246 000	
Kontroll			133 00	40 000	38000	35000	246000	
Reell endring i økonomisk handlingsrom per år jfr. økonomiplan 2024–2027			20 169	16 582	15 386	11 878	64 016	
Merforbruk 2023			37 000				37 000	

Mindreforbruket 2022 bruk ved økt aktivitet	23 000				23 000
Avsetning reserve - 1% av netto ramme	23 000	23 000	23 000	23 000	92 000
1/2 årsvirkning av endring for høy aktivitet	30 000				30 000
Sum omstilling	133 169	39 582	38 386	34 878	246 016

I. FO1 Administrasjon og fellestjenester

**Resultatindikatorer 2024 - Obligatoriske lokale måltall -
FO1 Administrasjon og fellestjenester**

	Resultat bydel 2021	Resultat bydel 2022	Måltall bydel 2023	Måltall bydel 2024
FO1 Administrasjon og fellestjenester				
Andel fast ansatte i heltidsstillinger	69,1 %	70,0 %	70,0	71,0 %

II. FO2B Barnevern

**Resultatindikatorer 2024 - Obligatoriske Sentrale måltall -
FOB Barnevern**

	Resultat bydel 2021	Resultat bydel 2022	Måltall bydel 2023	Måltall bydel 2024
FO2B Barnevern				
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 måneder	99 %	99 %	100 %	100 %

III. FO3 Helse og omsorg

**Resultatindikatorer 2024 - Obligatoriske Sentrale måltall -
FO3 Helse og omsorg**

	Resultat bydel 2021	Resultat bydel 2022	Måltall bydel 2023	Måltall bydel 2024
FO3 Helse og omsorg				
Andel av bydelenes årsverk i omsorgstjenestene med relevant fagutdanning	76,5 %	78,0 %	>80%	>80%

Andel mottakere av helsetjenester i hjemmet over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko 2)	16,0 %	16,2 %	50 %	>50%
--	--------	--------	------	------

1) Bydelene rapporterer antall årsverk med relevant utdanning (etter samme definisjon som i KOSTRA) i forhold til antall årsverk i omsorgstjenestene

2) Andel personer (67 år eller eldre) som er mottakere av helsetjenester i hjemmet som har fått kartlagt sin ernæringsstatus i løpet av siste 12 måneder

Resultatindikatorer 2024 - Obligatoriske lokale måltall - FO3 Helse og omsorg

FO3 Helse og omsorg	Resultat bydel 2021	Resultat bydel 2022	Måltall bydel 2023	Måltall bydel 2024
Antall innbyggere 65 år og eldre innlagt på sykehus med hoftebrudd - pr 1000 innbyggere 1)	9,6	8,2	9,6	8,2
Antall betalingspliktige liggedøgn etter meldt utskrivningsklare psykiatriske sykehusavdelinger 2)	2	24	5	20
Antall betalingspliktige liggedøgn etter meldt utskrivningsklare somatiske sykehusavdelinger og rehabiliteringsopphold 2)	152	349	183	183
Antall brukere som har mottatt tjenestene hverdagsrehabilitering og avklaring og mestring 3)	635	705	750	750
Antall mottakere dagaktivitetstilbud i bydelene for mennesker med kognitiv svikt/personer med demens sykdom 2)	105	132	100	110
Antall brukere med aktivitetstid 4)	32	83	114	115

1) Bydelene vil få tilsendt statistikk fra byrådsavdelingen

2) Bydelene får tilsendt statistikk fra Helseetaten

3) Bydelene henter statistikk fra fagsystemet

4) Bydelene henter statistikk fra ledelses- og informasjonsverktøyet LIV

IV. FO4 Sosiale tjenester og ytelser

**Resultatindikatorer 2024- Obligatoriske sentrale måltall –
FO4 Sosiale tjenester og ytelser**

FO4 Sosiale tjenester og ytelser	Resultat bydel 2021	Resultat bydel 2022	Måltall bydel 2023	Måltall bydel 2024
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivert innen 6 mnd. 1)	89 %	91 %	90 %	90 %
Andel som tilbys introduksjonsprogram innen 3 mnd. etter bosetting 2)	23 %	53 %	> 66 %	> 66 %
Andelen KVP-deltakere som går til arbeid, utdanning eller statlig arbeidsrettet tiltak etter fullført program 1)	61 %	61 %	> 69%	> 67%
Andel søknader om økonomisk sosialhjelp – behandlet innen 2 uker 3)	97 %	91 %	95 %	95 %

1) Kilde: NAV

2) Kilde: IMDi

3) Kilde: Velferdsetaten

**Resultatindikatorer 2024 - Obligatoriske lokale måltall –
FO4 Sosiale tjenester og ytelser**

FO4 Sosiale tjenester og ytelser	Resultat bydel 2021	Resultat bydel 2022	Måltall bydel 2023	Måltall bydel 2024
Andel av mottakerne som har sosialhjelp som viktigste inntektskilde 1)	50 %	53 %	45 %	46 %

Ofte brukte begreper og forkortelser

I denne begrepslisten finner du forklaringer på begreper og forkortelser som du møter i dette strategi- og omstillingsprogrammet 2024–2027 med budsjett 2024.

A

AAP

Arbeidsavklaringspenger.

AIS

Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester.

ARENAFLEKSIBELT

På tvers av tjeneste- og arbeidsområder, for bedre utnyttelse av kompetanse

- Se [Arenafleksible tjenester](#).

ARENAFLEKSIBLE TJENESTER

På tvers av tjeneste- og arbeidsområder, for bedre utnyttelse av kompetanse; møter på innbyggernes arena og er tilgjengelig på dag og kveld. Tjenester som ikke er bundet til én avdeling eller et område, men drar nytte av kompetanse på tvers av flere fagområder i bydelen.

AU

Arbeidsutvalget.

B

BEHOVSDREVET UTVIKLING

Utvikle løsninger, produkter eller tjenester basert på identifiserte behov og krav fra de som skal bruke dem.

BEORDRING

Gi instruksjon eller ordre. Dette brukes ofte i organisatoriske sammenhenger der ledelsen gir klare og bindende direktiver.

BOLIGFREMSKAFFER

En person som arbeider med å finne boliger til bydelens innbyggere som har

behov for ny bolig, men har utfordringer på boligmarkedet.

BOSin

Boligsosialt utviklings- og innovasjonsprogram, drevet av Oslo kommune.

BOS-RATE

Bydel Østensjøes egne erfaringstall, for eksempel til utregning av antatt behov for sykehjemsplasser.

BU

Bydelsutvalget.

BUFFER

Avsatte penger som gir økonomisk handlingsrom, «penger på bok».

BÆREKRAFT

Utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners evne til å møte sine egne.

D

DIGITALISERING

Innføring av digital teknologi som forbedrer effektiviteten, tilgjengeligheten og funksjonaliteten til ulike systemer og tjenester.

E

EIENDOMSUTVALGET

Et utvalg nedsatt i bydelsadministrasjonen for å se på bruken og kostnadene av bydelens lokaler.

ER

Eldrerådet

F

FIN

Byrådsavdeling for finans.

FLT

Felles lønnstjeneste i Utviklings- og kompetanseetaten (UKE).

FO

Se Funksjonsområde.

FOKUSOMRÅDE

Spesifikt problem eller prosjekt som får særlig oppmerksomhet og ressurser for å nå bestemte mål eller prioriteringer.

FOREBYGGING

Gjennomføre tiltak for å hindre eller redusere risikoen for uønskede hendelser, sykdommer eller problemer før de oppstår.

FRISKLIVSTILBUD

Strukturert og kunnskapsbasert oppfølgingstilbud til personer som trenger hjelp til fysisk aktivitet, kosthold og snus-røykeslutt.

FUNKSJONSOMRÅDE (FO)

En spesifikk kategori eller et område av tjenester og utgifter som en kommune er ansvarlig for, forkortet FO.

G

GRUNNBEMANNINGSLÆREN

Dersom det er et mer eller mindre konstant arbeidskraftsbehov i virksomheten, skal dette dekkes av flere faste ansatte (større grunnbemanning), heller enn å kalle inn vikarer.

H

HEI

Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester.

HR

«Human Resources», personalavdelingen.

HR-FUNKSJON

Ansatte i bydelsadministrasjonen som arbeider med operativ HR. • Se HR.

HTV

Hovedtillitsvalgt.

HVO

Hovedverneombud.

I

IA

Inkluderende arbeidsliv.

INNSATSTRAPPA

Beskrivelse av ulike nivåer av tjenester og tiltak som tilbys, vanligvis organisert fra grunnleggende, forebyggende tiltak til mer intensive og spesialiserte tjenester basert på innbyggernes behov.

K

KALENDERPLAN

De ansattes arbeidsturnus planlegges et helt år av gangen.

KOMMUNALT MÅTEHOLD

Kommunen viser forsiktighet og ansvarlighet i bruk av ressurser og

prioritering av oppgaver, og unngår unødvendig eller overdreven bruk av offentlige midler.

beslutninger og gir retning, veiledning og inspirasjon til en gruppe mennesker for å oppnå et felles mål.

KONTINUERLIG FORBEDRING

Å gjøre ting litt bedre hver dag.

M

KOSTRA

Kommunenes statistikkrapportering.

MBU

Medbestemmelsesutvalget.

KRITERIEBEFOLKNING

Justert befolkningstall som brukes for å beregne overføringer og tilskudd til bydelene.

MEDARBEIDERE

Alle ansatte i bydelen, uavhengig av rolle.

MERFORBRUK

Å bruke mindre penger enn budsjettet for.

KVALIFISERINGSPROGRAMMET (KVP)

Kvalifiseringsprogrammet er for innbyggere mellom 18 og 67 år som ønsker å komme i jobb, men trenger ekstra oppfølging for å klare det.

MINDREFORBRUK

Å bruke mindre penger enn budsjettet for.

KVALITETSAVTALE

Avtale mellom døgnovernattingssted og Oslo kommune, der eier av døgnovernattingsstedet er forpliktet til å oppfylle visse krav til romstandard, renhold, bemanning og tilsyn.

N

KVP

Se Kvalifiseringsprogrammet.

NAVigator UNG

NAV Østensjøes ungdomsteam som følger opp innbyggere mellom 18 og 30 år.

NÆRVÆRSARBEID

Nærværarbeid forstås som den samlede innsatsen for å oppnå et miljø hvor flest mulig kan være til stede på arbeidsplassen, og i samspill med andre mestre arbeidets krav og utfordringer og trives med det (*Kilde: Bauer og Odijk 2004*).

L

LAVTERSKEL

Tjenester som er ment for å hjelpe innbyggere med ulike behov uten at det kreves omfattende formaliteter eller henvisninger.

O

LEAN

En filosofi for prosjektledelse som handler om å gjøre prosesser smidigere og mer effektive ved å unngå sløsing.

OBF

Oslobygg KF.

OMK

Omsorgskomiteen.

OMSTILLING

Gjennomføre endringer i organisasjonen

LEDERE

Ansatte i Bydel Østensjø som tar

for å tilpasse seg nye forhold eller forbedre effektiviteten.

OMSTILLINGSPROGRAM

Plan for endringer og tiltak som skal bidra til å oppnå målene og føre til omstilling.

ONBOARDING

Velkomstprogram for å sikre en god oppstart, opplæring og oppfølging av nyansatte.

OPPVEKSTREFORMEN

Reform innen barneverntjenesten som trådte i kraft 1.1.2022. Reformen gir kommunene økt faglig ansvar for barnevernet, og målet er et bedre barnevern, der tjenestetilbudet skal kunne tilpasses lokale behov.

OSLO VO

Oslo Voksenopplæring.

OVK

Oppvekstkomiteen.

P

PORTEFØLJESTYRING

Oversikt over prosjekter og aktiviteter som ser på fremdrift og vurderer effekten av tiltak, og avvikler de aktivitetene som ikke gir ønsket effekt.

R

RAMMEFORDELING

Budsjett fordelt etter funksjonsområdet (FO) til bydelene og andel av totalt budsjett for hele Oslo kommune.

ROS-ANALYSE

Risiko- og sårbarhetsanalyse.

RPF

Råd for personer med nedsatt funksjonsevne.

S

STRATEGI

En måte å jobbe på (angrepsmåte) for å oppnå et mål.

T

TILTAKSAPPARAT

En gruppe tjenester og metoder som brukes for å hjelpe og støtte folk med ulike problemer.

TURNOVER

Andel ansatte som slutter i en organisasjon i løpet av en gitt periode.

TVERRFAGLIG

Som omfatter flere fag, på tvers av fagområder. Å *arbeide tverrfaglig*: bruke ideer og metoder fra flere fag for å løse problemer eller forstå noe bedre.

U

UKE

Utviklings- og kompetanseetaten.

UNGDOMSGARANTIE

Ungdomsgarantien er en forskriftsfestet styrking av ungdomsarbeidet i NAV, som skal sikre god og tett oppfølging av unge fra fylte 16 år og fram til fylte 30 år.

UR

Ungdomsrådet.

V

